٦٨٥

هفته نامه

بجز اصلاح اراده دیگری ندارم سوره هود ۸۸

اصلاح ملی

سیاسي، ټولنیزه او فرهنګي اوونیزه

۲۸مه ګڼه، د ۱۳۹٦ لمریز کال د میزان ۲۹مه د ۱۴۳۹ هـ ق د صفر لومړی، د ۲۰۱۷م د اکتوبر ۲۱مه نېټه

مواد مخدر

مشکل بزرگ افغانستان و کشورهای منطقه

اصلاحات در نظام اما چگونه؟

دیني مفاهیم د نوښت او لښکرکشۍ تر منځ

مسلمان دعوتګر ته درې سپارښتنې

(ادْعُ إِلَىٰ سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحِكْمَةِ وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ وَجَادِلْهُم بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ)

د بلونکي (داعي) د ملاتړ لپاره لاندينې درې وسائل ډير مهم دي:

۱- علم: د داعي لپاره علم ډېر اړين دی، ځکه چې دی د الله دين خلکوته رسوي، که دی خپله پرې ونه پوهېږي، نو نوروته به يې څنګه ورسوي او که په شک کې هم وي نوروته يې ويل جوازنلري ځکه :(وَلَا تَقْفُ مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ إِنَّ السَّمْعَ وَالْبَصَرَ وَالْفُؤَادَ كُلُّ أُولَٰئِكَ كَانَ عَنْهُ مَسْئُولًا).

ژباړه: اومه کوئ پيروي (تعقيب) د هغه کار چې پرې نه پوهېږئ، بې‌شکه غوږ او سترګه او زړه هريو مسؤوليت لري.

د جاهل عابد داسې مثال دی لکه د يو فاجر عالم چې ضرر يې له ګټې زيات وي او الله د ګمان له منلو څخه هم منع کړې، لکه چې فرمايي:

(ان يتبعون الاالظن وان الظن لايغني من الحق شيئا) ژباړه: (دوی له تش ګمانه پرته د بل شي پيروي نه کوي، او ګمان حق ته نه شي رسېدلی.) رسول الله صلی الله عليه وسلم هم په يوه حديث کې چې مغيره بن شعبه روايت کړي او صحيح مسلم را اخستي فرمايي: (ان کذب علئ ليس ککذب احد, فمن کذب علي معتمدا فليتبؤا مقعده في النار)

ژباړه: په تحقيق سره پرما دروغ تړل داسې نه‌دي لکه پر بل‌چا، نوکه چا په ما پورې قصدا دروغ وتړل، نو په دوزخ کې دې ځان ته ځای ولټوي.

معاذ فرمايلي: علم او عمل لازم او ملزوم دی، ځکه چې الله هيڅ عمل له دوه شرطو څخه بغير نه قبلوي او هغه: اخلاص او روغوالی (يعني د قران او سنت مطابق وي او يوازې د الله د رضا لپاره وي شرك او ريا په‌کې نه وي) لکه څرنګه چې الله فرمايي: (ليبلوکم ايکم احسن عملا).

الله فرمايي: (ومن احسن دينا لمن اسلم وجهه لله وهرمحسن واتبع ملة ابراهيم حنيفا)

فضيل د دې آيت په تفسير کې ليکي: له وجه څخه مطلب اخلاص او احسان دی چې له شرعي سره موافق عمل وکړي. محمد صلی الله عليه وسلم به دا دعا ډېره ويله: (اللهم اجعل عملي کله صالحا, واجعله لوجهك خالصا ولاتجعل لاحد منه شيئا)

سعيد بن جبير فرمايي: د قول او عمل قبليدل په نيت پورې اړه لري او دا دواړه د سنت د توافق نه بغير نه قبلېږي.

۲- رفق (نرمي): د دې موضوع په اړوند د رسول الله ډېر احاديث شته. په يوه حديث کې چې جرير روايت کړی، رسول الله فرمايي: (من يحرم الرفق يحرم الخير) په يوه بل حديث کې هم رسرل الله فرمايي: (ان الرفق لايکون في شئ الا زانه, ولاينزع من الشي الاشانه, ياعائشة ان الله رفيق يحب الرفق مالايعطي عن العنف)

د الله دهغه قول معنی چې ويلي يې دي: (ادع الی سبيل ربك بالحكمة والموعظة الحسنة وجادلهم بالتي هي احسن ان ربك اعلم بمن ضل عن سبيله وهو اعلم بالمهتدين)

د انسانانو زړونه د ښېښې په شان رقيق دي، په غليظه خبره ماتېږي, نو له داعي څخه نفرت کوي په‌دې وخت کې داعي خپل مرام ته نه رسېږي، نوکه چېرته داعي نرمه او خوږه خبره وکړي، نو زړه ته ښه دننه کېږي او زړه ويښوي, الله جل جلاله فرمايي: (فبما رحمة من الله لنت لهم ولوكنت فظا غليظ القلب لانفضو من حولك)

۳ -صبر: د دې لپاره چې داعي له سختی سره مخامخ کېږي او دی د خلکو د عقائدو مخالفې خبرې کوي, د هغوي نظر ردوي نو په‌دې باره کې الله تعالی د لقمان حکيم نصيحت په قران کې راخستي چې وايي): يابني اقم الصلاة وامر بالمعروف انه عن المنكر والصبرعلئ ما اصابك ان ذالك من عزم الامور)

پورتنی قرآني نص رابنيي چې د امربالمعروف سره مشکلات وي او بايد دسختی په مقابل کې صبر وشي, الله هم انبياوو ته د صبر وصيت کړی دی او ويلې يې دي: (ولربك فالصبر), (فاصبر کما صبر اولو العزم من الرسل). [شهيد دکتور عبدالله عزام ليکنه]

اصلاح ملی را از اینجا بدست آورید:

کابل: تایمنی، چهارراهی حاجی محمد داد، سرک ۴، دفترمرکزی جمعیت اصلاح . موبایل: ۰۷۸۰۷۴۱۳۱۲

کابل: کوته سنگی، سرک سیلو، بلاک های شاداب ظفر، انتشارات اصلاح افکار. موبایل: ۰۷۷۸۱۹۱۳۸۲

کابل: شهرنو، چهارراهی انصاری، کتاب فروشی رسالت. تیلفون : ۰۴۰۲۲۰۳۳۵۹

کابل: انتشارات مستقبل مقابل بلاک های شاداب ظفر

کابل: کمپیوتر فروشی اکاموي جاده نادر بشتون، مارکت الله نظر، منزل ۲ دوکان ۲۳ ، موبایل ۰۷۹۹۳۹۰۸۱۹

کابل: ده افغانان، کتاب فروشی بیهقی

کابل: انتشارات بنیاد علمی و فرهنگی مسجد جامع پل خشتی موبایلها: ۰۷۹۹۰۱۱۱۱۱ / ۰۷۵۲۲۲۲۲۲۲

ننگرهار: جلال آباد، چهل متره سړک، د سید اکرام دوکانونه، د ماشومانو زوړ مسجس ته څېرمه د جمعیت اصلاح ساحوي دفتر. ټیلفون:۰۷۰۰۶۳۲۴۸۰

ننگرهار: جلال آباد: اسحاقزی مارکیټ، لاندې منزل، اصلاح افکار. ټیلیفون:۰۷۹۳۷۷۸۸۸۱

کندهار: نوی ښار، د هرات سړک، د سړې جامع غرب طرف ته سوري مېنه د امام ابوحنيفه (رح) تعليمي او کلتوري مرکز د جمعيت اصلاح ساحوي دفتر. ټیلفون: ۰۷۰۵۲۳۰۵۸۳

لغمان: مهترلام ښار، حمزه مارکیټ. ټیلیفون: ۰۷۷۵۶۷۶۰۹۹

هرات: سرک باغ آزادی، ابتدای جاده محبس ابن سینا۱ انجمن اخلاق و معرفت . موبایل:۰۷۸۵۲۶۳۷۷۳ - ۰۴۰۲۳۷۰۱۲

بلخ: گذر استالفی ها، عقب لیسهٔ خانه نور، دفترساحوی جمعیت اصلاح. موبایل: ۰۷۸۸۸۰۴۰۵۵

کندز: شهرکندز، جاده ولایت، کوچه حاجی میری، پوهنتون سلام. ۰۷۸۷۷۰۳۷۲۴

بغلان: پلخمری، مارکیت اتفاق کتاب و قرطاسیه فروشی رسالت موبایلها: ۰۷۷۷۴۷۶۴۶۹ / ۰۷۰۰۵۸۹۸۵۷

لوگر: محمد آغه، واغجان بازار، پهلوی کلینیک حسین خیل . موبایل: ۰۷۷۵۴۳۸۷۶

لوگر: مرکز ، مدینه مارکیت سرک مسجد جامع ، کتاب فروشی سادات،سید عبدالحمید هاشمی.موبایل: ۰۷۰۰۴۴۹۸۸۱

پکتیا: دګردیزښار، مرکزی چوک ، دنی نمایندګی . وحیدالله:۰۷۷۹۲۱۳۸۲۲

خوست : افغان ټاور شاته، خوست مرکزي طبي لابراتوار دوهم پوړ د جمعيت اصلاح ساحوي دفتر:۰۷۹۹۱۷۴۵۴۶ / ۰۷۷۷۱۷۴۵۴۶

تخار: آموزشگاه علمی رسالت- واقع چهار راهی تیل فروشی- تیل فروشی سابقه. ۰۷۷۹۶۳۴۱۹۲

بدخشان: فیض آباد: ۰۷۰۷۸۳۱۳۶۴ / ۰۷۷۵۲۷۰۵۰۸

زابل: قلات، عمومی جاده، د تجارانو کوڅه د غوثي رهنمای معاملات ترخنگ، شمېره: ۰۷۷۳۵۸۰۲۰۹ / ۰۷۰۶۵۲۷۱۸۶

فراه: ناحیه سوم، مقابل مسجد جامع قاضی، مرکز علمی و فرهنگی توحید. موبایل: ۰۷۹۹۸۴۳۶۱۱

نیمروز: شهر زرنج، کوچهٔ افغانستان بانک، جنب ریاست زراعت، دفتر جمعیت اصلاح: ۰۷۹۶۳۰۹۱۴۰

قیمت یک شماره ۱۰ افغانی

جمعیت اصلاح افغانستان

بخش فرهنگی و نشرات

هفته نامه اصلاح ملی اونیزه

داسلام داصیل فهم منبر

Email:eslahmilli@gmail.com

مدیر مسؤول

محمد شعیب قریشی

اعضای هیأت تحریر:

نقیب الله حمید
سردارمحمد دیندارخیل
رحیم الله حریفال
عزیزاحمد حنیف
وحید الله مصلح
عبدالوهاب هائد

شماره مسؤول توزیع: ۰۷۸۰۷۴۱۳۱۲

آدرس بانکی: جمعیت اصلاح و انکشاف اجتماعی افغانستان
نوی کابل بانک
A/c No: 1001202080036 (Afghani)

آدرس بانکی: جمعیت اصلاح و انکشاف اجتماعی افغانستان
نوی کابل بانک
A/c No: 1001201080036 (Dollar)

سرمقاله

مالیات مخابراتی
از ابهام تا تعلیق قانون

وضع مالیات ده درصدی خدمات مخابراتی در کشور، پس از تصویب قانون محصول مخابراتی در ماه جدی ۱۳۹٤ به یکی از مباحث جنجال آفرین در میان مردم و نهادهای دولتی چون پارلمان و نهاد اجرایی حکومت مبدل شده است. با آنکه اخذ محصول و مالیات، یکی از منابع مهم و اساسی رشد کمی و کیفی هر دولت است و به عنوان یک ضرورت مبرم و حیاتی برای دولت‌ها تلقی می‌شود؛ در شرایط کنونی بدون آن هیچ کشوری نمی‌تواند به پیشرفت و انکشاف در عرصه‌های اقتصادی، سیاسی، نظامی و مدیریتی نائل آید.

روی این ملحوظ، هر دولتی این مبحث (اخذ مالیات) را به عنوان بخش عمده و جدایی نا پذیری از پالسی اقتصادی خویش وضع نموده و با همین انرژی، به اسارت‌های سیاسی-اقتصادی نه‌گفته، زیربناها و تأسیسات را اعمار و چرخه‌ی سیاست و خدمات را در کشور به حرکت می آورد.

اما آنچه درین میان سزاوار بحث و مناقشه است، چگونه‌گی جمع آوری مالیات، مصرف مالیات، استقامت‌های مصرف و تأمین شفافیت درین پروسه است، که غالب موارد به عنوان یک معضل و چالش جدی در هرکشوری هر ازگاهی سر و صدا ایجاد می کند و برای روزها و هفته‌ها تیتر خبرهای رسانه‌ها و موضوعات داغ میز گردهای سیاسی-اقتصادی تلویزیون‌ها را شکل می‌دهد.

جمع آوری ده درصد محصول مخابراتی در افغانستان، که از تجارب تازه‌ی این کشور در بخش وضع محصولات خدمات مخابراتی به حساب می آید، به دلایل مختلف به یک مسئله‌ی پیچیده‌ی اقتصادی-مالیاتی تبدیل گردیده و چندین بار، موقف گیری‌های ضد و نقیضی را نیز میان پارلمان و نهاد اجرایی حکومت به دنبال داشته است. عدم مدیریت درست در توزیع سیمکارت‌ها و ثبت مشتریان توسط شبکه‌های مخابراتی از یک‌سو و نبود سیستم منظم و کارمندان مسلکی و متخصص از جانب دیگر، علاوه بر پرسش‌های است که به‌صورت عموم در روند کار جمع آوری مالیات در سطح کشور، این پروسه (جمع آوری ۱۰٪ محصول مخابراتی) را زیر سوال برده است. چنانچه به تازه‌گی «مؤسسه هماهنگی افغان‌ها علیه فساد» یافته‌هایش را طی گزارشی این گونه به نشر سپرده است که: «روند جمع آوری ده درصد از محصول خدمات مخابراتی از همان آغاز شفاف نبوده و این برنامه در نبود یک سیستم منظم و مفید و افراد غیر متخصص عملی شده است.»

در یافته‌های این نهاد آمده است: «در حالی‌که شبکه‌های مخابراتی در افغانستان از ۲۲ تا ۲۵ ملیون مشترک دارند و باید ازین مجموع بیش از ۲۰ ملیارد افغانی جمع آوری می‌شد، که متأسفانه حکومت در سال (سال ۱۳۹۵) فقط در حدود هشت ملیارد و ۵۹۰ ملیون افغانی جمع آوری کرده است.» این تفاوت آمار و ارقامی که از گزارش این این نهاد بر می‌آید، حکایت از فساد گسترده و بی تفاوتی‌های جدی تخنیکی و اداری در نهادهای حکومتی افغانستان، به ویژه ارگان‌های مربوط به همین بخش دارد.

موضوعی که نظر به گزارش منتشره از سوی آژانس خبری پژواک، توسط سرپرست وزیر مخابرات آقای شهزادگل آریوبی نیز تأیید گردیده و چندی قبل وی نیز، از فساد در سیستم جمع آوری مالیات مخابراتی خبر داده است.

این در حالیست، هفته‌ی گذشته مجلس نماینده‌گان نیز مسئله‌ی عدم شفافیت در پروسه‌ی جمع آوری مالیات خدمات مخابراتی را به بحث گرفته و قانون آن را به تعلیق دراورد. این موضیع گیری نماینده‌گان مجلس را به ادامه‌ی موضیع گیری‌های قبلی شان در پیوند به این قضیه، فارغ از هر بحث دیگر حد اقل برای بستن یکی از دروازه‌ی فساد مالیاتی ستودنی بوده و پاسخ بجایی به یکی از نگرانی‌های شایع در میان جامعه تلقی می‌نماییم.

روی این ملحوظ، به هر پیمانه‌ی که حکومت بر جمع آوری مالیات و بالابردن سطح پرداخت‌های مالیاتی تلاش می‌ورزد؛ به همان پیمانه نیاز است تا شفافیت درین پروسه‌ها تأمین گردیده، عرضه‌ی خدمات بیشتر و فساد و اختلاس کاهش یابد. زیرا از مکلفیت‌های دولت‌ها یکی این است که ضمن جمع آوری مالیات، خدمات درست به ملت‌ها عرضه نموده، زمینه‌ی کار و اشتغال را به آنان مساعد سازد. چون همین اشتغال و تولید است که انرژی مالیاتی دولت را غنامند می‌سازد و چرخه‌ی سیاست و اقتصاد ملی از تحرک لازم برخوردار می‌شود.

خواله

نړدې یوه پېړۍ
هڅه او زیار

عبدالفتاح جواد

دکتور محمد مهدي عاکف په ۱۹۲۸زېږديز کال (د اخوان المسلمين نړيوال اسلامي خوځښت د تأسيس کال) د جولای په مياشت کې د مصر د دقهلې په ښار کې زېږدلی، دولس کلن ؤ چې له دغه مبارک دعوت او خوځښت سره آشنا او کرار کرار جذب او يوځای شو، د حرکت د مؤسس امام حسن البنا (رحمه الله) او نورو مشرانو او علماوو په لاس وروزل شو، له هغوی سره نړدې پاتې شو او د هغوی په لارښوونه او عملي توجيه يې د خوځښت لپاره کار او فعاليت وکړ.

په ۱۹۵۴ ميلادي کال چې د اخوان المسلمين د ځوانانو د څانګې مشر ؤ، له خپلو شپږو نورو ملګرو سره د پوځ د يوه مهم جنرال عبدالمنعم عبدالروف د اختطاف په دوسيه کې ونيول شو، زندان ته ولاړ او بيا يې د اعدام پرېکړه وشوه، شپږ ملګري يې يو په بل پسې اعدام شول، خو دې بيا هم ډاډه او با عزمه ؤ، په وار وار ترې وغوښتل شول چې ښښنه وغواړي او يا خو لږ تر لږه د خپلې سزا د تخفيف غوښتنه وکړي، مګر ده ونه منله، تردې چې د ټولنيزو او سياسي فشارونو په پايله کې د ده اعدام په حبس بدل شو، له شل کاله زندان نه وروسته په ۱۹۷۴زېږديز کال آزاد شو.

نوموړي په مصر کې د انګليس او په اسرائيلو کې د يهودي استعمار خلاف نه يوازې وسله‌وال جهاد وکړ، بلکې زرګونه ځوانان يې هم وروزل او د مقاومت په ليکو کې يې منظم کړل.

دکتور محمد مهدي عاکف په سعودي کې د اويايمې ميلادي لسيزې په ترڅ کې له WAMY (د مسلمانو ځوانانو له نړيوالې ټولنې) سره د مشاور په توګه دنده درلوده، هغه د نړۍ په ګڼو هېوادونو کې د ځوانانو په تربيتي او روزنيزو برنامو او غونډو کې برخه درلودله او هغوی يې له خپلو علمي مشاهداتو او دعوتي تجاربو نه برخمن کړي دي.

نوموړي په ۱۹۸۰ميلادي کال المان ته ولاړ او شپږ کاله يې د اسلامي مرکز مشري او سرپرستي په غاړه درلوده.

په ۱۹۸۷ ميلادي کال د اخوان د مکتب ارشاد (عالي شورا) غړی شو چې تر پايه په همدغه مسؤوليت کې پاتې ؤ، په همدغه کال يې له خپلو ۳۴ ملګرو سره د مصر پارلمان ته لاره پيدا کړه او په ډېره ښه توګه يې د ملت او وطن د قضاياوو استازيتوب وکړ.

په ۱۹۹۶زېږديز کال -پدې تور چې ګواکې نوموړی د اخوان المسلمين نړيوال تنظيم مشر دی- بيا زندان ته ولاړ او تر ۱۹۹۹زېږديز پورې هماغه پاتې شو.

د ۲۰۰۴زېږديز کال د جنوري په مياشت کې وروسته له هغه چې د اخوان شپږم مرشد محمد مأمون الهضيبی وفات شو، دکتور محمد مهدي عاکف د مرشد عام په صفت وټاکل شو، چې تر ۲۰۱۰ ميلادي کال پورې يې په ډېره ښه او موفقه توګه دغه مسؤوليت سرته ورساوه.

د دکتور محمد مهدي عاکف د شخصيت ځانګړنې:

دکتور جمال عبدالستار چې د رابعه ميدان د ۴۵ ورځنې احتجاجي لاريون خطيب او اکاديميک شخصيت دی، له دکتور عاکف سره نړدې پاتې شوی دی، د مرحوم عاکف په اړه ليکي:

دا چې دکتور محمد مهدي عاکف په ژوندينې او له شهادت وروسته د دومره عزت او درناوي سره مخ شو او د ټولو موافقو او مخالفو جريانونو، ډلو او پرګنو ترمنځ په درنښت ياد شو، څو علتونه درلودلی شي:

۱ـ نوموړي له خپل رب سره ځانګړې اړيکه درلوده، نو په دغه اساس د هغه حديث شريف مطابق چې عروةَ بنِ الزبير -رضي الله عنه- روايت کړی دی: (مَنْ أَقْبَلَ بِقَلْبِهِ على الله، أقبلَ اللهُ بقلوبِ الخلائقِ عليه). چا چې له زړه نه الله (جل جلاله) ته مخه کړه، الله تعالى به هم د مخلوقاتو زړونه ددې په لور واړوي او دغه ستر شخصيت په دغه ټول پوره ؤ. ان شاء

الله

۲ـ نوموړی د میداني کار او کوښښ له لارې دغه مقام ته رسیدلی ؤ، نه د دفترونو او منصبونو له لارې، هغه د دعوت بچی ؤ، ټول ژوند یې دعوت ته ښبلی ؤ، هغه د منبر له لارې، د ژوند په بهلابهلو اړخونو کې د شخصیتونو د روزلو او کار او خدمت له لارې پېژندل شوی ؤ، تر دې چې کله یې د خپل خوځښت قیادت پرښود، بیا هم د خلکو په زړونو کې تازه او ژوندی ؤ.

۳- نوموړي د اقصی او فلسطین لپاره عملي جهاد کړی ؤ، زه باوري یم چې نوموړی له هغې ډلې څخه ؤ چې د قدس او د قدس شا اوخوا د جهاد پرمهال د بري او نصرت وعده ورسره شوې وه، دکتور محمد مهدي عاکف د وسلوال جهاد د ډګر تکړه او مخکښ مجاهد پاتې شوی، نوموړي ته الله متعال دا ویاړ ښبلی ؤ چې په ځواني کې د هغو یهودو چې فلسطین یې غصب کړی دی او قدس یې نیولی دی، پرضد جګړه وکړي نوموړي په ډاګه اعلان کړی ؤ، چې (۲۰۰۰۰ زره داسې ځوانان به روزي چې د قدس نه په دفاع کې جهاد وکړي) او زه د الله تعالی لپاره ددې شاهدي وایم چې نوموړي دغه دنده سرته ورسوله.

په اړه یې پیغمبر صلی الله علیه وسلم فرمایلي وو: «لَا تَزَالُ طَائِفَةٌ مِنْ أُمَّتِي عَلَى الْحَقِّ ظَاهِرِينَ لَعَدُوِّهِمْ قَاهِرِينَ لَا يَضُرُّهُمْ مَنْ خَالَفَهُمْ إِلَّا مَا أَصَابَهُمْ مِنْ لَأْوَاءَ حَتَّى يَأْتِيَهُمْ أَمْرُ اللَّهِ وَهُمْ كَذَلِكَ». قَالُوا: يَا رَسُولَ اللَّهِ، وَأَيْنَ هُمْ؟ قَالَ: «بِبَيْتِ الْمَقْدِسِ وَأَكْنَافِ بَيْتِ الْمَقْدِسِ».

ژباړه: زما د امت یوه ډله به خامخا په حق ثابته ولاړه او دښمن ځپونکي وي، مخالفین به ورته هیڅ زیان نشي رسولی، مګر که د ژوند نورې تنګسې پرې رانشي، تر هغه چې د الله تعالی امر وشي (قیامت شي) او دوی به همداسې وي. پوښتنه وشوه: اې د الله تعالی رسوله! دغه ډله به چېرې وي؟ هغه مبارک ځواب ورکړ: په بیت المقدس او د هغه په شا او خوا کې.

٤ـ د حق نه په دفاع کې صریح او قاطع ؤ، کله یې هم دوه مخي او دوه رنګي نده غوره کړې، نه یې د باطل پر وړاندې نرم دریځ نیولی دی، تر دې چې دده دغه صراحت او قاطعیت به یو شمېر دوستان هم په حرج کې کړل، خو دی به بیا هم پر خپل دریځ ټینګ ولاړ ؤ، او په پوره جرات او ډاډ به یې مطرح کاوه، همدغه ځای ؤ چې ظالم او دیکتاتور حکومتونه به ترې سخت په ویره کې وو او آن دی به یې زندان ته اچوه، آن د نوي کلونو په عمر هم دی بندي ؤ او چې کله د زندان له دخل نه په تابوت کې ووت، بیا یې هم ترې وېره درلودله او د جنازې په لمانځه کې یې ولسونو ته د ګډون اجازه ور نه کړل شوه.

۵ـ په الله تعالی قوي یقین او باور درلودل د نوموړي یو ځانګړی صفت ؤ، زه یوه ورځ له ده سره ملګری وم، په قاهره کې مو په یوه ځای کې د بهلابهلو هېوادونو له ځوانانو سره ناسته درلوده، بهر داسې خطرناک امنیتي تعقیب روان ؤ چې ټول یې وارخطا کړو، یو شمېر ځوانان خو داسې ناست وو چې منډې ته یې ځانونه برابر کړي وو، مګر استاذ عاکف دغه آیت تلاوت کړ: {وَلَا تَهِنُوا وَلَا تَحْزَنُوا وَأَنتُمُ الْأَعْلَوْنَ إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ} (آل عمران۱۳۹) بیا یې پرې تبصره وکړه، که مونږ حقیقي ایمان ته زړه کې ځای ورکړ، نو بیا به مونږ سرلوړي یو، ځکه چې مونږ به له الله تعالی سره یو، که دوی مو زندان ته واچوي، که په لاسونو کې مو زنځیرونه واچوي، که دوی مو دار ته پورته کړي، بیا به هم مونږ لوړ یو ځکه چې زمونږ ډاډ او نېکمرغي د انسانانو ترمنځ ځای موندلو کې نه، بلکې له خپل رب سره په قوي اړیکه او رابطې کې نغښتی دی) د استاذ له دغې وینا سره یو ډول ډاډ او اطمینان نازل شو، مونږ ټول ډاډه شو او هغوی چې د پښو پر سر ناست وو، مطمئن کیناستل او د مجلس تر پایه یې د عاکف صیب خبرو ته غوږ نیولی وو.

٦ـ دا چې نوموړی د دویمې دورې لپاره د اخوان د مرشدعام مسؤولیت منلو ته ـ چې په نورو ډلو کې وربانديې مسابقه او منافسه روانه وي ـ تیار نشو، که څه هم ټولو ورته عذر او زاری وکړې، او دده د قیادت په دوره کې خوځښت ښې لاس ته راوړنې هم درلودلې، دغه کار دی د خپلو پلویانو او ملګرو او آن ټولو ولسونو په زړونو کې نور هم ګران کړ، نوموړی د اخوان یوازینی مشر ؤ چې په خپل ژوند یې له مشرتابه نه لاس واخیست او نورو ته یې لار خلاصه پرښوده، حال دا چې د اخوان مرشد حق لري، د ژوند تر پایه مشر پاتې شي او قیادت په لاس کې ولري، مګر دا هم د تربیې یوه برخه ده چې یو څوک د مشر پاتې کیدو وروسته بیرته د عسکرۍ په صف کې ودریږي او د خپل قیادت په اطاعت کې سلامي ولاړ پاتې شي.

۷ـ سینه یې پاکه وه، د هر چا په وړاندې یې ښه نیت او پراخ نظر درلود، تر دې چې د زندان په اوږده کې یې هم د هغه چا په قصه کې نشو چې پر ده یې ظلم وکړ، نه یې پر هغوی لعن او بد رد وویل او نه یې د هغوی په اړه کینه او نفرت وساته، هغه له خپل موافق او مخالف سره په مینه مخ کیده، پدې کار سره به یې دعوت ته زړونه نرمول او افقونه خلاصول.

۸- پر ځوانانو باور درلودل او د هغوی د توانونو او ظرفیتونو درناوی کول، د استاذ یوه بله ځانګړینه وه، چا هم چې له استاذ سره ژوند کړی وي، هغه ته معلومه ده چې استاذ به له ځوانانو سره څومره مینه درلوده، څومره توجه او اهتمام به یې ورته درلوده، د سیمینارونو، مخیمونو او تربیتي برنامو دننه به یې له هغوی سره د غوره چلند، سوچه مینې او اخلاص په وسیله له هغوی نه یو مطلوب نسل جوړوه او بیا د خپل عمر په اوږدو کې له هغوی سره په خندا، محبت، تواضع او ساده ګي سره تعامل درلود او هغوی ته یې دا ذهنیت او جرات ورکړی وو چې استاذ له خپل منځ نه یو ځوان وګڼي او په همدغه حد کې ورسره راشه درشه او ناسته پاسته ولري.

مواد مخدر

مشکل بزرگ افغانستان و کشورهای منطقه

مرکز مطالعات استراتژیک ومنطقوی

نشست کارشناسان ارشد مبارزه با مواد مخدر کشورهای منطقه، هفتهٔ گذشته (۱۷-۱۸ میزان ۱۳۹۶) در کابل برگزار شد. در این نشست نماینده‌گان ۱۲ کشور منطقه و همسایهٔ افغانستان به شمول روسیه، چین، هند، ترکیه، امارات متحدهٔ عربی، ایران، قزاقستان، قرغیزستان، پاکستان، تاجیکستان، ازبکستان و ترکمنستان اشتراک کردند.

هدف برگزاری این کنفرانس دو روزه، بحث روی چگونگی مبارزه با کشت و تولید مواد مخدر در افغانستان و تلاش برای تدوین یک استراتیژی واحد و مشترک منطقوی در عرصهٔ مبارزه با مواد مخدر بود. سلامت عظیمی وزیر مبارزه با مواد مخدر افغانستان در این کنفرانس گفت: «مبارزه علیه مواد مخدر مشکل یک کشور نیست، بلکه این یک معضل منطقه‌ای و جهانی می‌باشد و به همین دلیل مبارزهٔ پراکندهٔ دولت‌ها به طور انفرادی، گره‌گشای این معضل نمی‌باشد.»

افغانستان یکی از کشورهایی به شمار می‌رود که بخش بزرگ مواد مخدر جهان را تولید می‌کند و مبارزه با این پدیده در بیش از یک‌ونیم دههٔ گذشته نیز توفیقی نداشته است.

وضعیت کشت کوکنار و تولید مواد مخدر در افغانستان، عوامل ناکامی مبارزهٔ حکومت افغانستان با این پدیده و تاثیرات تدوین یک استراتیژی مشترک منطقوی برای مبارزهٔ هماهنگ علیه مواد مخدر، موضوعاتی اند که در این تحلیل مورد بررسی قرار گرفته‌اند.

مواد مخدر در افغانستان

کشت مواد مخدر در افغانستان پیشینهٔ طولانی دارد. پیش از دوران جنگ سرد کوکنار در این کشور کشت می‌شد و در دوران جنگ سرد نیز وجود داشت، ولی ارقام دقیق آن زمان در دسترس نیست. اما پس از جنگ سرد در زمان جنگ‌های داخلی، افغانستان یکی از کشورهای به شمار می‌رفت که بیشترین مقدار مواد مخدر جهان را تولید می‌کرد. در سال ۱۹۹۷ مقدار تولیدات مواد مخدر در افغانستان ۲۸۰۴ تُن بود که در سال ۱۹۹۹ به ۴۵۶۵ تُن رسید. اما در سال ۲۰۰۱ به دلیل فرمان ملا محمد عمر رهبر طالبان، مقدار تولید مواد مخدر از ۳۲۷۶ تُن به ۱۸۵ تُن کاهش یافت. اگر به احصائیه‌های رسمی منتشر شده توسط نهادهای بین‌المللی، بخصوص ادارهٔ مبارزه با جرایم و مواد مخدر سازمان ملل متحد UNODC مراجعه نماییم، در سال ۲۰۰۱ یعنی سال اخیر حکومت طالبان در افغانستان، زمین زیر کشت کوکنار در کشور ۸۰۰۰ هکتار بود؛ ولی بعد از سقوط طالبان، گراف کشت کوکنار و تولید تریاک در افغانستان سیر صعودی داشته است.

در سال ۲۰۰۷ کشت کوکنار در افغانستان به ۱۹۳۰۰۰ هکتار و تولید تریاک به ۸۲۰۰ تُن رسید. هرچند در سال‌های ۲۰۰۸ الی ۲۰۱۰ کشت کوکنار کاهش یافت و به همین دلیل در سال ۲۰۱۲ تولیدات آن به ۳۷۰۰ تُن کاهش یافت، ولی در سال‌های ۲۰۱۳ و ۲۰۱۴ دوباره به ۵۵۰۰ و ۶۴۰۰ تُن افزایش یافت. در این سال (۲۰۱۴) مزارع کوکنار به ۲۲۴۰۰۰ هکتار رسید.

در سال ۲۰۱۶ نسبت به سال ۲۰۱۵ نیز افزایش چشمگیر داشت و ۲۰۱۰۰۰ هکتار زمین کوکنار کشت شد که ۴۸۰۰ تن تریاک تولید داشت، چون کاهش ۱۹ درصدی تولید آن در سال ۲۰۱۵ به دلیل وضع نامساعد هوا و بیماری‌های گیاهی بود. در سال ۲۰۱۵ میلادی، مزارع کوکنار به ۱۸۳۰۰۰ هکتار که ۳۳۰۰ تُن تریاک تولید داشت، می‌رسید و به این ترتیب در سال ۲۰۱۶ میلادی میزان افزایش آن ۴۳ درصد بود.

گزارش مشترک حکومت افغانستان و سازمان ملل متحد نشان می‌دهد که در سال ۲۰۱۶ میلادی کشت کوکنار ۱۰ درصد و تولید تریاک ۴۳ درصد در افغانستان افزایش یافته بود و در این سال نیز افغانستان یکی از تولید کننده‌گان بزرگ مواد مخدر در جهان به شمار رفت. در سال جاری میلادی (۲۰۱۷) نیز کشت مواد مخدر در افغانستان نسبت به سال گذشته، افزایش قابل ملاحظه‌ای یافته است که مسؤولین وزارت مبارزه با مواد مخدر ناامنی‌ها را عامل رشد این پدیده می‌دانند.

مبارزه با مواد مخدر در افغانستان

قاچاق مواد مخدر چهارمین بحران جهانی است که طبق برخی آمارها، تعداد معتادان در سراسر جهان به بیش از ۲۵۰ ملیون نفر

می‌رسد؛ اما افغانستان یکی از کشورهایی است که بیشترین زیان را از این ناحیه متحمل می‌شود. از یک‌سو حیثیت افغانستان را در جهان خدشه‌دار ساخته و از سوی دیگر، حدود ۳.۵ ملیون افغان به نحوی از مواد مخدر استفاده می‌کنند که در این میان وضعیت ۱.۵ میلیون آنان نگران‌کننده گفته شده است. برخی گزارش‌ها نشان می‌دهد که ۳۰ درصد این معتادین را کودکان و ۷ درصد شان را زنان تشکیل می‌دهند.

پس از سقوط رژیم طالبان هنگام تشکیل حکومت جدید در کنفرانس بُن، یک وزارت برای مبارزه علیه مواد مخدر تشکیل یافت. در سال ۱۳۹۳ حامد کرزی رئیس جمهور پیشین افغانستان مبارزه بر ضد مواد مخدر را یکی اولویت‌های حکومت اعلام کرد و کشت، تولید و قاچاق این مواد را ممنوع اعلام کرد.

در طول یک‌ونیم دهۀ گذشته چندین نهاد مشغول مبارزه با مواد مخدر در افغانستان بودند، ولی اکنون کار به جایی رسیده افغانستان حدود ۹۰ درصد تریاک جهان را تولید می‌کند. دفتر مبارزه با جرایم و مواد مخدر سازمان ملل متحد در افغانستان، معینیت مبارزه با مواد مخدر وزارت داخله، وزارت صحت عامه و وزارت زراعت نهادهایی اند که در مبارزه با مواد مخدر در افغانستان دخیل اند و وزارت مبارزه با مواد مخدر مسؤولیت رهبری و هماهنگی فعالیت‌های مربوط را به عهده دارد. بنا به گزارش بازرس خاص امریکا در افغانستان، امریکا مبلغ ۷ ملیارد و ۶۰۰ ملیون دالر را الی سال ۲۰۱۴ صرف مبارزه با مواد مخدر در افغانستان نموده و با وجود مصارف گزاف مبارزۀ حکومت، در تمامی ابعاد (جلوگیری از کشت کوکنار، جلوگیری از تولید تریاک، مبارزه با تجارت مواد مخدر، جلوگیری از اعتیاد به مواد مخدر و درمان معتادین) موفق نبوده است، چیزیکه مقام‌های حکومت افغانستان نیز آنرا می‌پذیرد. سرور دانش معاون دوم ریاست جمهوری در ماه سرطان گفته بود که تلاشهای حکومت در راستای مبارزه با مواد مخدر تاکنون نتیجۀ مطلوب نداده است.

ناکامی در مبارزه با مواد مخدر و موجودیت مافیای مواد مخدر باعث بالا رفتن گراف جرایم، مخصوصا جرایم سازمان‌یافته و سنگین نیز شده است.

چرا مبارزه با مواد مخدر موفق نیست؟

امریکا و متحدین این کشور در زمان ورود به افغانستان مدعی بودند که «تروریزم» و مواد مخدر با هم رابطه دارد و برای از میان بردن «تروریزم» باید مانع تولید مواد مخدر در این کشور شد. اما این سوال هنوز بی‌جواب است که چرا تولید تریاک در افغانستان از سال ۲۰۰۱ تا کنون چنین سیر صعودی داشته است؟

هرچند افزایش کشت و قاچاق مواد مخدر در بیش از یک‌ونیم دهۀ گذشته، به عامل خاص منحصر نمی‌گردد؛ بلکه مجموعه‌ای از عوامل و زمینه‌های خارجی و داخلی در آن شریک است؛ ولی مهم‌ترین آن فقدان ارادۀ جدی بین‌المللی و داخلی در مبارزۀ صادقانه با مواد مخدر می‌باشد.

نفوذ، قدرت و نقش اشخاص و عناصر مربوط به باندهای مافیای داخلی، منطقوی و بین‌المللی مواد مخدر و در عین حال میزان بلند فساد اداری در کشور نیز از اساسی‌ترین عوامل ناکامی مبارزه با پدیدۀ مواد مخدر به شمار می‌رود.

وجود ناامنی‌ها و جنگ در افغانستان در حالیکه ۴۰ درصد خاک افغانستان تحت کنترول مخالفین مسلح دولت است، نبود یک حکومت قوی و مورد حمایت مردم، دست مخالفین مسلح دولت در کشت و تولید مواد مخدر در ولایات ناامن، وجود تقاضا به خصوص در کشورهای غربی و غیره نیز عواملی اند که مبارزه با مواد مخدر را به چالش کشیده است.

تلاش‌های منطقوی برای مبارزه با مواد مخدر

تجارت مواد مخدر در جهان، بعد از تجارت نفت و اسلحه بزرگ‌ترین رقم را در دادوستد بین‌المللی تشکیل می‌دهد. بر طبق آمار UNODC از مجموع ۷۰ ملیارد دالر عاید مواد مخدر افغانستان تنها ۲ ملیارد دالر آن، نصیب دهقانان شده و ٦٦ ملیارد دالر آن به جیب قاچاق‌چیان و مافیای بین‌المللی مواد مخدر در خارج از افغانستان رفته است.

مواد مخدری که در افغانستان تولید می‌شود از طریق کشورهای همسایه به اروپا و سایر کشورهای جهان قاچاق می‌شود. به همین دلیل، کشورهای همسایه افغانستان همواره از ناکامی مبارزه با مواد مخدر در این کشور انتقاد کرده‌اند. درحالیکه این کار بدون کمک مقامات دولتی در کشورهایی که این مواد از آنها می‌گذرد با قاچاقچیان و مافیای مواد مخدر، ممکن نیست. بنابراین، موجودیت مافیای مواد مخدر و مسیر باز ترانزیت مواد مخدر به نحوی زمینه برای کشت کوکنار در افغانستان را فراهم کرده است، در حالیکه کاهش تقاضا به مواد مخدر در بازارهای جهانی و منطقوی، نقش اساسی در موفقیت مبارزه با مواد مخدر در افغانستان دارد.

براساس گزارشی که محمد بشارت طاهرزاده ملک، نمایندۀ ارشد پاکستان در کنفرانس اخیر ارائه کرد، بیش از ٦.٧ میلیون نفر تنها در این کشور معتاد به مواد مخدر هستند که افغانستان نیازمندی بیشتر آنان را مرفوع می کند .

اگر کشورهای همسایه و منطقه حسابهای بانکی قاچاقبران را مسدود کنند و از فروش داروها و مواد کیمیاوی که در پروسس هیروئین استفاده می‌شود، به افغانستان جلوگیری شود، تا حدی زیادی روی موفقیت مبارزه با مواد مخدر تاثیر خواهد داشت.

باوجود اینکه در راه مبارزه با مواد مخدر تردیدها و چالش‌های زیادی وجود دارد و مبارزۀ بیش از یک‌ونیم دهۀ گذشته با مصرف ملیاردها دالر دال بر همین حقیقت است، ولی با آن هم تلاش اخیر برای ایجاد یک استراتیژی مشترک، یکی از راه‌حل‌های این مشکل است و اگر ارادۀ قوی و جدی وجود داشته باشد، ممکن موفقیت‌هایی نیز در این زمینه دیده شود.

اصلاحات در نظام

اما چگونه؟

عبدالوهاب هائد

اصلاحات مقوله‌ی که همه در هر زمان و مکانی حسب تقاضای بازار از آن استفاده می‌کنند و به عنوان سوژه‌ی بحث از موضیع گیری‌های حزبی و سیاسی آغاز، تا میزگردهای تلویزیونی و همایش‌های مناسبتی اهمیت استراتژیک و کاربردی پیدا می‌کند؛ تا آنجا که در مواردی به عنوان اهداف جدی؛ اما مقطعی جریان‌های سیاسی و احزاب خورد و بزرگ چهره می‌نماید و برخی اوقات هم لفافه‌ی قشنگی برای خواسته‌ها و اغراض فرد محور و گروه محور اشخاص و گروه‌ها به خدمت گرفته می‌شود.

مبحث اصلاحات و اصلاحات خواهی، به‌گونه‌ی واقعبینانه و عدالت محورش، به کیمیای مبدل شده است که هزاران انسان ستم کشیده و حسرت زده، سال‌هاست که انتظارش را می‌کشند و با حنجره‌های یأس زده هر صبح و مسا فریاد می‌زنند؛ اما تا اکنون میسر نشده است. آنچه که نه تنها در کشور پر حرج و مرج و بی در و دروازه‌ی مانند افغانستان، که حتا در سطح جهان به فیصدی اندکی هم قابل لمس نیست.

بی انصافی، حق تلفی، مسئولیت گریزی، ظلم و استبداد، از دهکده تا قاره‌ها بیداد می‌کند و زنجیره‌ی از جفا و جنایت در سطح جهان، ملت‌ها و توده‌ها را به گروگان گرفته است. ستمی که از سرمایه‌های نا مشروع سر می‌کشد و توسط حکام مستبد و قوانین وضعی و دست و پاگیر بنا یافته از غریزه و سلیقه‌ی چند غول سرمایه چاق و چاق تر شده و با جبر و اکراه نظامی به منصه‌ی اجرا در می‌آید.

هم آنکه خودش در صف نخست بیدادگری و ستم بر تهی دستان نشسته است، فریاد اصلاحات سر می‌دهد، هم کسی که دهن جوال گیر و فتنه افگن و شریک جرم است، این اصطلاح را زمزمه می‌کند و هم آنانی که دست شان از غدر و خیانت و جفا به صورت مستقیم کوتاه شده و در حاشیه‌های به مه چه خزیده اند، خویشتن را مدافع اصلاحات و فریاد گر تغییر و تحول اصلاح گرایانه تلقی می‌کنند؛ جدا از اینکه سر و صداها و داد و واویلایی از گوشه و کنار به صورت تک فردی از حنجره‌های مردم به انزوا رفته و مظلوم بلند می‌شود و کمترین تأثیری بر روند نظام و نظام داری و سیاست و سیاست ورزی ندارد.

امروزه در کشور عزیز ما، اصلاحات تعاریف گوناگونی به خود گرفته است و هر سیاست مدار و حزب و سازمانی، از زاویه‌ی دید خودش تعریفی را به این واژه تحمیل کرده اند و مراد شان را در پشت این اصطلاح پنهان کرده و به گونه‌ی تشریفاتی برای به کرسی نشاندن خواسته‌هاشان این بحث (اصلاحات) را مطرح می‌کنند.

چه بسا که اصلاحات از دیده عده‌ای احیای دو باره‌ی قدرت، به باور برخی، تصاحب چند چوکی، از ذهنیت گروهی، سهم گرفتن شان در نظام و به عقیده‌ی قشر دیگر، مستفید شدن از تمام امتیازات مشروع و نا مشروعی که کرسی نشینان موجود در نظام از آن برخوردارند، تعریف شده است و هر ازگاهی که از قدرت به انزوا رانده شدند و یاهم، زمان و نظام به کام شان نچرخید، اصلاح طلبان پر سر و صدایی ظهور می‌کنند؛ حالا که در دوره‌ی حضور شان در نظام و یا هم متصدی بودن شان در کرسی‌های سیاسی، سیاست گزاری‌های نا باب و سیستم آلوده و نا کارامدی را از خود به میراث مانده اند که به مشکل می‌شود از آن همه اشتباهات گذشت.

با این وصف؛ اگر هر قدر خواسته باشیم با نیک فالی این فریادها را ترجمانی کنیم و خواسته‌های اصلاح طلبانه‌ی این احزاب و جریان‌های سیاسی را فریاد دست جمعی مردم مظلوم و اکثریت خاموش کشور تلقی نماییم؛ باز هم نیازمند ضمانت اخلاقی و سیاسی است، تا این بزرگوارانی که گذشته‌ی سیاست را با کمال بی اعتنایی دست خوش تمایلات و خواسته‌های خویش کردند و با شهوت سرمایه و قدرت همه را به قمار زدند، پس از این تکرار نشود و ملت را متکای مقطعی برای اهداف و منافع شخصی و گروهی شان نسازند.

چه حقیقتاً اصلاحات، واژه‌ی است زیبا و کرداریست پسندیده، چه زیباست اگر به معنای واقعی و ارزش‌مندش محل تطبیق در جامعه، نظام، سیاست و حکومت پیدا کند و حد اقل از تعریف‌های چند پهلویی که با کمال تأسف امروز توسط سیاست مداران و احزاب و جریان‌های سیاسی آزموده شده مطرح می‌شود، بیرون کشیده شود؛ تا از یک سو، هم نظام و سیاست به مقتضای نیازمندی‌ها و اولویت‌های مهم کشور و مردم شکل گیرد و از سویی هم خواسته‌ها و امیال دست اندر کاران سیاست در خط منافع ملی تحقق یابد و به تعبیر عام «نه سیخ بسوزد نه کباب» و درزها کنار بیاید و آتش فتنه و تبعیض و تفرقه فروکش کند.

خدا را جنگ بس است!

دکتور فضل الهادی وزین

جنگ افغان مسلمان با افغان مسلمان و کشتن مسلمان بدست مسلمان نه جواز شرعی دارد و نه توجیه عقلی.
تمویل و تسلیح این جنگ لا طائل که در هر دو طرف آن افغان‌ها قربانی می‌شوند، جنگ افغان‌ها نه بوده بلکه از خارج افغانستان صورت می‌گیرد.
آیا دو طرف افغانی‌ی جنگ فکر کرده اند که چرا خارجی‌ها جنگ بین‌الافغانی را تمویل ، تسلیح و تشویق می‌کنند؟!
یقینا اسلحه و مهمات بکار گرفته شده درین جنگ در افغانستان تولید نمی‌شود و بدون شک هزینه و مصارف گزاف این جنگ را خارجی‌ها می‌پردازند و زمینه‌های فکری و سیاسی جنگ را بیشتر خارجی‌ها طراحی می‌کنند.
رسانه‌های که بر طبل جنگ می‌کوبند و آن را توجیه می‌کنند، نیز به پول و کمک خارجی‌ها و دستگاه‌های استخباراتی خارجی فعالیت می‌نمایند.
هیچ چیز این جنگ خانمانسوز به استثنای قربانیان و میدان جنگ افغانی نیست.
این جنگ جنگ خارجی‌ها و جنگ منافع آنها است.
جنگ آمریکا، جنگ روسیه، جنگ هند، جنگ پاکستان، جنگ ایران، جنگ چین و جنگ کشورهای دیگر است.
برنامه جنگ، هزینه جنگ، اسلحه جنگ و استراتژی جنگ، همه خارجی است.
ما مردم افغانستان -اعم از طفل، زن، مرد، پیر، جوان، عسکر، طالب، ملا، صاحب منصب، داکتر، انجنیر، معلم و استاد- همه قربانی این جنگ تحمیل شده از خارج مرزها هستیم.
ما مردم مسلمان افغانستان برای هیچ و عبث کشته می‌شویم، زخمی می‌شویم، معیوب و معلول می‌شویم، بیوه می‌شویم، یتیم می‌شویم، فقیر می‌شویم، اسیر می‌شویم.
کشور ما ویران می شود، ارزش‌های دینی ما ضعیف می‌شود ، اخلاق ما خراب می‌شود، اقتصاد ما تباه می‌شود، جوانان خود را از دست می‌دهیم، کا درهای ما از بین می‌روند، کشور ما از پیشرفت باز می‌ماند، بیشتر وابسته و دست نگر می‌شویم، بیشتر ذلیل می‌شویم، دین و دنیا هر دو را از دست می‌دهیم.
به عنوان مثال قربانیان هفته اخیر جنگ در هر دو طرف چه آنهای که در کنر، و ننگرهار و چه آنانی که در پکتیا شهید و زخمی شدند، همه افغان و مسلمان بودند.
آن که کشت الله اکبر می‌گفت و آن که کشته شد هم الله اکبر می‌گفت. در هر دو طرف افغان و مسلمان قربانی می‌شود. در کجای این جنگ جنونی، اسلام و افغانستان نفع می‌برد؟!
ازین کشتار و وحشت چه نفعی به میهن و ملت و امت می‌رسد؟!
خدا را! ای رهبران حکومت، خدا را ای رهبران امارت طالبان! دست از جنگ بردارید.
این جنگ عبث را متوقف کنید.
و شما ای کسانی که همه چیز تان را از جنگ بدست آورده اید، پول، سرمایه، قدرت، چوکی و جایگاه اجتماعی تان محصول جنگ است.
ای سرمایه‌داران جنگ!
آنچه را که تا حال بدست آورده اید کفایت می‌کند.
دیگر برای دوام جنگ تلاش نکنید سبب قتل مردم نشوید.
شاید روزی این جنگ دامن شما را بگیرد و همه چیزتان را -جنگی که خود آن را شعله ور ساخته اید- از شما بگیرد، زیرا چاه کن در چاه است.
قتل بس است، خونریزی بس است، ویرانی بس است، بیوه سازی بس است، یتیم سازی بس است.
شما جنگ را بس کنید تا ملت با خارجی ها و همسایگان آزمند -که عامل و سبب اصلی جنگ اند- کنار بیایند و اگر خود برضای خویش از خاک ما بیرون نشدند و مداخلات شان را متوقف نساختند، بزور بیرون بکشد و دست مداخله گران بی رحم را قطع کند.
خدا را دیگر جنگ بس است.

هیچ چیز این جنگ خانمانسوز به استثنای قربانیان و میدان جنگ افغانی نیست.
این جنگ جنگ خارجی‌ها و جنگ منافع آنها است.
جنگ آمریکا، جنگ روسیه، جنگ هند، جنگ پاکستان، جنگ ایران، جنگ چین و جنگ کشورهای دیگر است.
برنامه جنگ، هزینه جنگ، اسلحه جنگ و استراتژی جنگ، همه خارجی است.

habibi@eslahonline.net

گلگرگهای ادب

احساس شادی از گناه!

گاهی غفلت چنان بر گناهکار غالب میشود که به هنگام دستیابی به گناه و انجام آن، احساس شادی می کند.
احساس شادی از گناه دلیل آن است که شخص شدیدا به گناه و معصیت میل و رغبت دارد و از مقام خداوندی که از او نافرمانی می کند، آگاهی ندارد و از سرانجام بد و خطرناکی که در انتظار اوست، غافل است.
مؤمن هیچ گاه از انجام معصیت احساس لذت و شادی نمی کند، بلکه در آن هنگام قلبش آکنده از حزن و اندوه میشود، اما مستی ناشی از شهوت او را موقتا از احساس آن باز می دارد.

پوهېږئ چې...؟

لېوه له پيري څخه نه ببرېږي، خو پېرى له هغه څخه ببرېږي .
د اوښ هغه انسان کله هم نه هېرېږي، څوک چې پر هغه ظلم وکړي. له همدې امله خو هغې اوښي رسول الله صلى الله عليه وسلم ته دخپل څښتن شکايت وکړ چې له هغې څخه به يې کار زيات اخيست، خو خواړه به يې کم ورکول .
باز په خپل مرگ نه مري، بلکي د يوې ورپېښېدونکي ناروغۍ له امله ځان وژنه کوي .
زرافه د ورځي درې څله ۹ دقيقې بيدېږي .
فيل هم چې کله خفه شي، ژاړي .
تمساح چې کله خوشحاله شي، ژاړي .
زمرى د چرگ له غږ څخه ببرېږي .

بوته‌ی سعادت و درخت شرارت

تخم شرارت و زشتی با سرعت هیجان‌انگیزی می‌روید، درحالی‌که بذر خوبی و نیکی آرام آرام بارور می‌شود؛ اولی با ریشه‌های سست و ناتوان و سطحی‌اش سراسیمه به سوی آسمان شاخ و برگ میزند تا نور و هوا را از درخت خیر برباید، اما درخت نیکویی با صبر و ثبات، آرام آرام به پیش می‌رود و ریشه‌هایش را محکم در دل زمین فرو می‌برد تا کمبود هوا و نور را جبران کند.
اگر ما با دقت در ظاهر براق درخت سر به فلک کشیده‌ی شرارت و زشتی نگاه کنیم و جویای صلابت و بردباری و قدرتش شویم، درمی‌یابیم که چقدر سست و ناپایدار و ناتوان است، در حالی که درخت نیکویی با سینه‌ای سترگ و آهنین در مقابل بلاهای روزگار قد علم می‌کند و با ثبات خیره‌گرش، کمر طوفان را درهم می‌شکند.
و با بی‌اعتنایی از کنار خس و خارهایی که درخت شرارت به سویش پرتاب می‌کند، می‌گذرد و آرام آرام به پیش می‌تازد.

نماز اصل دین است

رسول الله (صلى الله عليه وسلم) می فرماید:
«أَنَّ الْعَهْدَ الَّذِي بَيْنَنَا وَبَيْنَهُمُ الصَّلَاةُ فَمَنْ تَرَكَهَا فَقَدْ كَفَرَ».
[سنن النسائي]
فرق بین ما مسلمانان و بین کافران و مشرکین نماز است، پس کسیکه آنرا ترک کند کافر می شود.

چلوونکی: عبدالرزاق حبیبي

معلومات

دماغ هم اوبو ته اړ دی

یوې نوې څېړنې ښودلې چې د انسان دماغ د دې لپاره چې خپل وظایف په سمه توګه ترسره کړای شي، هره ورځ د یوه نیم لیټر څخه بیا تر دوه نیم لیټره اوبو ته اړتیا لري.

په فرانسه کې د دماغ په هکله د څېړنې مرکز ټینګار کړی چې هر څوک باید هغه خواړه ډېر وخوري چې د اوبو اندازه په کې زیاته وي، لکه کدو، بادرنګ، رومیان او نور.

او زیاته وي چې کله په بدن کې د اوبو اندازه پوره وي، نو دماغ ته هم په ښه توګه اوبه رسېږي، تر څو خپلې دندې په ښه توګه سرته ورسوي.

که څه هم د افغانستان په څېر هیوادونو کې د فلټر شویو اوبو موندل سخت دي، خو په ځانګړې ډول د اوبو په بوتلونو کې اوبه ساتل او مکرر استخدام یې تاوانونه ډېر لري، ځکه چې د اوبو او غوړیو بوتلونه د یوه ځل استخدام لپاره جوړ شوي وي او بیا استخدام یې د څېړونکو په نظر د صحت لپاره انتهایي خطرناک دی، بلکې د هغو پر ځای د خاورو څخه جوړ شوي منګي (سړوبي، خړوبي) ډېره ګټه لري، کوم چې د اوبو د ټولو ګټو په خوندي کولو، یخولو او همداشان ځانګړې ذایقې او بوی ورکولو کې مرسته کوي.

افراطیان هلاک دي

د اسلام د اسانۍ څخه دا دی چې د بې ځایه سختي کوونکو متشددینو او هغو کسانو سره مقابله کوي چې غلو او له حد نه تیری کوي . رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمایي :

«هَلَكَ المُتَنَطِّعُونَ قَالَهَا ثَلاَثاً »(صحیح مسلم)

"افراط کوونکي او غلو کوونکي هلاك شول . او دا خبره یې دري ځله تکرار کړه"

دا هغه ډېر بلیغ او په زړه پورې حدیث دی چې د دې موضوع په اړه ویل شوی دی او غلو کوونکی سړی چې نا څاپه له یو سخت مشکل سره مخامخ کیږي له ټولو نه ډېر ژر له اسلامي شریعت نه اوړي .

حرف‌های ما سحر انگیز است!

همه مسخره اش می کردند.

طعنه های دیگران خیلی برایش آزار دهنده بود.

تو به هیچ جا نمی رسی، تنبل هستی و...

کم کم باورش می شد که بهیچ درد دوا نمیشه...

تصمیم گرفته بود کمتر جلوی چشم دیگران باشه.

فکر میکرد اینگونه تحقیر میشه.

تا اینکه یک روز، معلمش صداش کرد: عزیزم بیا مطلبی را که نوشتی بخوان.

با تردید و ترس شروع به خواندن کرد.

نوشته اش چنگی به دل نمی زد.

معلم شروع به کف‌زدن کرد! و خواست که همه بچه ها این کار را بکنند !

بعد هم با هیجان گفت: آفرین پسرم، تو حتما یک روز نویسنده بزرگی می شی!

باورش نمی شد.

به خودش گفت: یعنی من رامیگه؟!!!

از ان روز به بعد، به هر بهانه ای دست به قلم می برد.

مدام هم مطالبی برای معلم مهربانش می نوشت.

سال ها بعد، بالاترین جایزه ادبی کشورش را دریافت کرد.

بعد از گرفتن جایزه، پشت تریبون رفت و گفت :می خواهم از معلم کلاس چهارم مکتبم تشکر کنم. اگر برخورد عالی و جمله معجزه آساش نبود ...

مکثی کرد و اشک از چشم هایش سرازیر شد و دوباره ادامه داد :

آن یک روز در حضور همه همصنفی هایم به من گفت :

تو حتما یک روز نویسنده بزرگی می شی.

عزیز دلم، کاش مراقب حرف های مان باشیم.

کاش از قدرت جادوئی کلمات، خوب استفاده کنیم.

و کاش بدانیم: گفته های ما برای دیگران، می‌تواند ویرانگر باشه یا جان بخش.

بیاید از امروز، خیلی مراقب حرف های مان باشیم.

د عمان هېواد په کوربه‌توب

د څلور اړخیزو خبرو اترو پایلې

تېره اوونۍ د اکتوبر په ۱۶مه د افغانستان د سولې په تړاو د څلور اړخیزو خبرو اترو غونډه د عمان په مسقط کې د تر سره شوه. په دې غونډه کې د افغانستان، پاکستان، چین او امریکا استازي ګډون وکړي. که څه هم د پاکستان د بهرنیو چارو وزیر ویلي، چې په دې غونډه کې به د طالبانو استازي هم ګډون وکړي؛ خو ځینو رسنیو د طالب چارواکو له خولې داسې راپورنه خپاره کړي، چې د افغان طالبانو استازي به په دې غونډه کې ګډون ونه کړي.

د څلور اړخیزو خبرو اترو پر دې غونډه وروسته له هغه هوکړه وشوه، چې د پاکستان د لوی درستیز قمر جاوید باجوه په مشرۍ د جګپوړو نظامي چارواکو یو پلاوی کابل ته په رسمي سفر راغی او له افغان ولسمشر او نورو افغان چارواکو سره یې وکتل.

دا چې د څلور اړخیزې همکارۍ ډله څرنګه جوړه شوه، تر اوسه یې د ناکامې لاملونه څه وو او د عمان راتلونکې ناستې احتمالي پیغامونه او پایلې به څه وي؟ هغه پوښتنې دي، چې د اړوندو موضوعاتو ترڅنګ مو دلته ځواب کړې دي.

د څلور اړخیزې همکارۍ ډله

د اشرف غني له واک ته رسېدو سره، افغان حکومت د پاکستان په تړاو نرم دریځ غوره کړ، چې دغه چلند بیا د مري پروسې ته لاره پرانیستله؛ خو د ملا محمد عمر د مرګ خبر د افغان دولت او طالبانو ترمنځ د مري له مخامخ خبرو اترو وروسته، د سولې پروسه اغېزمنه کړه.

تر شپږو میاشتو پورې د نړیوالو او سیمه‌ییزو هېوادونو په هڅونه د څلور اړخیزو خبرو اترو تر چتر لاندې د افغان سولې په اړه بیا خبرې اترې پیل شوې. د مري له پروسې سره د دغې لړۍ توپیر دا و، چې په دغو خبرو اترو کې دوو ځواکمنو هېوادونو (امریکا او چین) د دواړو لورو د ژمنو د تضمین په موخه ګډون درلود. بیا هم، له یونیم کال څخه د زیات وخت له تېرېدو سره دغو هېوادونو د ژمنو تضمین ونه شو کړای؛ بلکې یوازې یې د افغانستان او پاکستان ترمنځ د ترینګلو اړیکو پرمهال د اسنچاري رول ولوباوه.

د څلور اړخیزو خبرو اترو لومړنۍ ناسته د ۲۰۱۵ کال د ډسمبر په میاشت کې وشوه او د څلور اړخیزې همکارۍ ډله یې جوړه کړه، چې لومړنۍ ناسته یې د جنورۍ په ۱۱مه په اسلام‌آباد کې، دویمه ناسته د جنورۍ په ۱۸مه په کابل کې او درېیمه ناسته د فبروري په ٦مه په اسلام‌آباد کې، څلورمه ناسته د فبروري په ۲۳مه بیا په کابل کې، او پنځمه ناسته هم د ۲۰۱٦ کال مې په ۱٦مه په کابل کې وشوه. د څلور اړخیزو خبرو اترو د دریمې او څلورمې غونډې په اعلامیو کې د افغان حکومت او افغان طالبانو ترمنځ د مخامخ خبرو اترو د پیل خبره شوې وه؛ مګر طالب استازو تر پایه په دغو غونډو کې ګډون ونه کړ او نه هم د دغو غونډو له چوکاټه بهیر مخامخ خبرې پیل شوې.

د څلور اړخیزې همکارۍ ډلې د ناکامې لاملونه

د څلور اړخیزو خبرو اترو د همکارۍ ډله تر اوسه پر دې نه ده توانېدلې، چې د افغان دولت او طالبانو ترمنځ د مخامخ خبرو اترو لپاره دروازه پرانیزي. د دغې لړۍ د ناکامۍ تر ټولو مهم لاملونه په لاندې ډول وو:

لومړی؛ په خپله د څلور اړخیزو خبرو اترو میکانېزم. افغان طالبان له لومړي سره په اعتماد کې وانه خیستل شول او وروسته د څلور اړخیزې همکارۍ ډلې د لومړی، دویمې او درېیمې ناستې په اعلامیو کې وویل شول، هغه طالبان چې د سولې په خبرو اترو کې برخه نه اخلي، پرضد به یې عملي ګامونه پورته کېږي. یعنې له لومړي سره، د زور او فشار له لارې خبرو ته د طالبانو د چمتو کولو تګلاره غوره شوه؛ خو که یو څوک د طالبانو سیاسي-رواني وضعیت وڅېړي، نو څرګنده به شي چې طالبان په اسانۍ سره دا ډول فشارونو ته تن نه ورکوي. دغه چلند تر اوسه پر طالبانو اغېزه کړې او لاهم د څلور اړخیزو خبرو اترو په چوکاټ کې مخامخ خبرو ته نه دي حاضر شوي.

دویم؛ د څلور اړخیزو خبرو اترو پرمهال چې د افغانستان د سولې په تړاو څومره ټودې ژمنې وشوې، تر ډېره عملي نه شوې. د ببلګې په توګه، د پاکستان حکومت ټودې ژمنې وکړې، چې که افغان طالبان د سولې خبرو اترو ته حاضر نه شي، نو پرضد به یې عملي ګامونه پورته کړي.

د عمان د ناستې موخه څه ده؟

په عمان کې د څلور اړخیزو خبرو اترو شپږمه ناسته به تر یوه کال زیات ځنډ وروسته جوړه شي او د افغانستان، چین،

امریـکا او پاکسـتان اسـتازي بـه پکـې برخـه واخـلي. د دغـې ناسـتې مهمـې موخـې پـه لانـدې ډول دي:
لومـړی؛ د عـمان راتلونکـې ناسـتې تـه بایـد تـر ډېـره د افغانسـتان او پاکسـتان د اړیکـو ښـه کېـدو پـه تناظـر کـې وکتـل شي، نـه لـه افغـان طالبانـو سره د سـولې د خـبرو اتـرو پـه موخـه.
دویـم؛ پاکسـتان لـه تېـرې یـوې اوونـۍ راهیسـې هڅـې پیـل کـړې، چـې لـه امریـکا او پـه تېـره بیـا لـه ټرمـپ سره خپلـې اړیکـې ورغـوي. پـه همـدې موخـه یـې امریکایـي-کاناډایـي تبعـه کورنـۍ لـه پنځـو کلونـو وروسـته د حقـاني شـبکې لـه منګولـو خلاصـې کـړې. هیښـوونکې دا وه، چـې د امریـکا ولسـمشر، دفـاع وزیـر او د بهرنیـو چـارو وزیـر د پاکسـتان د دغـې کړنـې سـتاینه کـړې. د ډونالـډ ټرمـپ پـه وینـا دا کړنـه د امریـکا او پاکسـتان ترمنـځ د اړیکـو ښـه کولـو پـه تـراو یـو مثبـت ګام دی.
درېیـم؛ پاکسـتان پـه دویـم قـدم کـې، د عـمان د ناسـتې پرمـخ غـواړي، ځـان لـه هغـې انـزوا وژغـوري، چـې لـه کبلـه یـې د بریکـس اتحادیـې پـه اعلامیـه کـې پـرې نیوکـې شـوې وې (چیـن او روسـیه هـم د بریکـس سـازمان د اعلامیـې برخـه وو، لـه دغـې اعلامیـې یـې ملاتـړ کـړی و او وروسـته یـې دفـاع هـم تـرې وکـړه).

پایله

پـه ټولـه کـې د سـولې اړونـد هـره هڅـه هیلهبښـونکې ده؛ خـو داسـې بریښـي، چـې د عـمان غونـډه بـه تـر ډېـره لـه طالبانـو سره د سـولې خـبرو د پیـل پـر ځـای د افغانسـتان او پاکسـتان ترمنـځ خرابـو اړیکـو د ښـه کېـدو یـوه هڅـه وي.
لـه دې هاخـوا، افغـان طالبـان پـه هېـواد کـې د روانـې جګـړې اصلـي لـوری امریـکا ګڼـي او دا جګـړه د امریکایـي پوځیانـو تـر حضـور پـورې روانـه بـولي؛ ځکـه نـو د سـولې پـه پروسـه کـې د امریـکا کـم رول او پـر ځـای یـې د افغـان حکومـت لـه لـوري د بهـرني سیاسـت پـه تېـره بیـا پاکسـتان لـه لارې د سـولې راوسـتلو تـګلاره پـه تېـرو کلونـو کـې ناکامـه وه او ښـایي پـه راتلونکـي کـې هـم څـه پایلـه ونـه لـري.
د دې ترڅنـګ افغـان حکومـت لـه طالبانـو سره د روغـې جـوړې د لارو چـارو پرځـای د هغـوی پرضـد د جګـړې سختولو او ځپلـو تـګلاره پـه مخـه کـړې. د افغانسـتان لپـاره د امریـکا نـوې سـتراتېژي هـم پـه همـدې ټکـي ولاړه ده. طالبـان هـم د ملا اختـر محمـد منصـور لـه مـرګ راوروسـته، د سـولې پـه تـراو څرګنـده تـګلاره نـه لـري او لـه افغـان حکومـت سره د خـبرو اتـرو پـه تـراو کنـګل دریـځ یـې دا بهیـر ننګولـی دی. پـه داسـې حـال کـې چـې ترڅـو افغـان حکومـت او افغـان طالبـان پـر یـوه مېـز نـه وي سره ناسـت، تـر ډېـره ناممکنـه بریښـي، چـې د سـولې خـبرې اتـرې دې پرمـخ ولاړې شي.

رفتار خویش را با خداوند اصلاح کن

حمید جاسم البلالی

نویسـندۀ کتـاب «المسـتطرف» می‌گویـد: «حاتـم اصـم» مـردی صالـح بـود کـه عیـال‌وار (و فقیـر بـود) در مجلسـی حدیثـی در مـورد حـج شـنید و مشـتاق آن گردیـد کـه بـه سـفر حـج بـرود. وی نـزد اهـل و عیـال خویـش رفـت و از همـسر و فرزنـدان خـود خواسـت کـه بـه وی اجـازه دهنـد بـه سـفر حـج بـرود.
آن‌هـا گفتنـد: مـا فقیـر و نیازمندیـم و خـوراک روزانـه‌ی خـود را نداریـم و شـما نیـز دارایـی و ثروتـی نداریـد کـه بتوانیـم در نبـود شـما از آن بهـره ببریـم!
بـا ایـن حـال چگونـه می‌رویـد و مـا را تنهـا می‌گذاریـد؟ ناگهـان دختـر کوچـک حاتـم گفـت: چـه شـده اسـت شـما را کـه در حالـی کـه خداونـد رزاق اسـت بـه وی اجـازه نمی‌دهیـد بـه سـفر حـج بـرود؟!
بـا شـنیدن سـخن آن دختـر کوچـک، همـه وی را تصدیـق و تأییـد کردنـد و سرانجـام حاتـم عـازم حـج شـد و اتفاقـاً هـمان شـب اول را خانـوادۀ او بـدون طعـام و غـذا بـه سر بردنـد.
دختـر کوچـک حاتـم دسـت نیـاز بـه درگاه خداونـدی دراز کـرد و گفـت: بـار خدایـا! ای مـولا و سرور مـن کـه بنـدگان خویـش را محـروم نمی‌سـازی! خانـواده‌ام را ناامیـد مکـن و مـرا شرمنـدۀ آن‌هـا مگـردان!
در همیـن بحبوحـه، امیـر آن دیـار کـه از خانـه بـرون آمـده بـود دچـار عطـش و تشـنگی شـد و لـذا درب خانـۀ حاتـم را کوبیـد تـا از آنـان آب مطالبـه کنـد. خانـوادۀ حاتـم پرسـیدند: کیسـت کـه در می‌زنـد؟ او گفـت: مـن امیـر ایـن دیـارم و اندکـی آب می‌خواهـم تـا تشـنگی برطـرف کنـم.
همـسر حاتـم بـا شـنیدن ایـن سـخن، دسـت‌ها را بـه سـوی آسـمان بـالا بـرد و گفـت: خداونـدا! تـو پـاک و منزهـی. دیشـب مـا بـا شـکم گرسـنه سر بـر بالیـن نهادیـم و اکنـون امیـر ایـن دیـار بـه خانـۀ مـا آمـده و از مـا آب مطالبـه می‌کنـد تـا خویـش را سـیراب گردانـد. سـپس مقـداری آب بـه امیـر داد و بـا نوشـیدن آب، امیـر خرسـند و سرزنـده شـد. سـپس وزیـر، او را گفـت کـه ایـن خانـۀ مـردی صالـح و نیکـوکار بـه نـام حاتـم اسـت کـه بـدون آن کـه توشـه و غذایـی بـرای خانـوادۀ خـود بـه جـای گـذارد عـازم سـفر حـج شـده اسـت.
امیـر بـا شـنیدن ایـن سـخن، کیسـۀ پولـی کـه بـر کمـر بسـته بـود را بـاز کـرد و جلـوی درب خانـۀ حاتـم نهـاد و آن‌گاه بـه هیـأت همـراه خویـش گفـت: هـر کـس مـرا دوسـت دارد چـون مـن کیسـۀ پـول خـود را در ایـن جـا بگـذارد.
همـه درخواسـت امیـر را اجـرا کردنـد. سـپس وزیـر بـه آنـان گفـت: همیـن الان تمـام پـول شـما را بـه شـما بـاز می‌گردانـم و وی چنیـن کـرد. دختـر کوچـک حاتـم (بـا دیـدن ایـن صحنـه) بـه شـدت گریسـت و گفـت: وقتـی ایـن امیـر کـه مخلـوق الهـی اسـت بـا مشـاهدۀ اوضـاع و احوالمـان این‌گونـه مـا را مـورد عنایـت قـرار داده و مـا را مسـتغنی می‌سـازد، بـدون تردیـد خداونـد متعـال بـا مشـاهده اوضـاع و احوالمـان مـا را بـه هیـچ کـس غیرخـود واگـذار نمی‌کنـد.
در مـورد حاتـم اصـم نیـز در مسـیر راه اتفاقاتـی افتـاد کـه بسـیار حایـز اهمیـت بـود. در خـلال سـفر، رئیـس کاروان بـه شـدت مریـض شـد و لـذا افـرادی در پـی شـخصی صالـح برآمدنـد تـا دعـا کنـد خداونـد متعـال وی را شـفا دهـد.
سرانجـام آن‌هـا حاتـم را یافتنـد و بـا دعـای حاتـم، خداونـد متعـال وی را شـفا بخشـید و او نیـز بـه پـاس ایـن کار هدیـه‌ای ارزشـمند را بـه او تقدیـم کـرد. حاتـم در عـالم خـواب دیـد کـه کسـی بـه او می‌گویـد: «ای حاتـم! هـر کـس بـا مـا تعاملـی نیکـو داشـته باشـد، مـا نیـز بـا وی تعاملـی نیکـو خواهیـم داشـت».
آری! معاملـه و رفتـار و سـلوک نیکـو بـا پـروردگار آسـمان‌ها و زمیـن، چنیـن فرجامـی را در پـی دارد و ایـن سـنت الهـی اسـت کـه در مـورد بنـدگان مؤمـن او جـاری اسـت.

دروغ خواندن قرآن سخنی جدید نیست!

امیر صادق تبریزی

از جمله نعمت های بزرگ الهی نعمت عقل است که وجه تمایز انسان و سایر جانداران می باشد. نعمتی که خداوند بارها در کتاب کریمش بدان اشاره کرده و آدمی را به تفکر و تعقل واداشته و از این که این موهبت را درست به کار نمی بندد؛ وی را سرزنش نموده است. در سوره انبیاء آیه ٦٧ می فرماید: (أُفٍّ لَّكُمْ وَلِمَا تَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ أَفَلاَ تَعْقِلُونَ) " وای بر شما! و وای بر چیزهائی که به جای خدا می پرستید! آیا نمی فهمید(که از این مجسمه ها و تندیس ها کاری ساخته نیست و شایسته پرستش نیستند؟)" و در سوره حدید آیه ۱۷ می فرماید: (اعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يُحْيِي الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا قَدْ بَيَّنَّا لَكُمُ الْآيَاتِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ) " بدانید که خداوند زمین مرده را زنده می گرداند. ما آیه ها را برای شما (با ذکر مثال ها) روشن می گردانیم و بیان می داریم، تا شاید که (مطالب و مقاصد آن ها را) فهم کنید.)

به گمان نگارنده آن چه امروز جهان ما کم دارد؛ دانش و دانستنی نیست؛ بلکه ارزیابی و تحلیل درست این داده ها؛ و درست اندیشیدن و نقد فرآورده های این دانش است. چنان با شتاب و سرعت در پی دستیابی مزایا و آثار مادی دانش و تکنولوژی خود هستیم که سرانجام خود و چگونگی این سرانجام را به بوته فراموشی سپرده ایم.

راست گفت خدای خیبر؛(خُلِقَ الْإِنسَانُ مِنْ عَجَلٍ سَأُرِيكُمْ آيَاتِي فَلاَ تَسْتَعْجِلُونِ) (انبیاء ۳۷) "(گویی که) انسان از شتاب خلق شده است (و تار و پود وجودش از عجله فراهم آمده است، هم برای دیدن خیرونعمت، و هم برای مشاهده شر و نقمت عجول است). هر چه زودتر بلا و عذاب خویش را بر شما می نمایانم؛ پس عجله نکنید." و اما درباره این نوشتار که تقدیم شما خواننده ارجمند شده است؛ باید گفت: سخن در باب فصاحت و علوم قرآنی بسیار است و فراوان از آن یاد شده است؛ از این رو نگارنده در صدد برآمدم که در این مقال و در اثبات این که قرآن کلام خداست نه سخن از بنده ای از بندگانش؛ مجموعه ای مختصر از دلایل روشن؛ در اختیار جویندگان حق فهم تا ضمن این که همه فهم باشد؛ با عدم تطویل کلام؛ ملال آور نیز نباشد. و دیگر سخن این که تنها مرجع ما برای شناخت راستی و صدق رسول الله (صلی الله علیه وسلم) قرآن و سیره اوست؛ که مانند هر انسان دیگری در گذشته به سر برده؛ و تنها راه شناخت وی سخنان و اقدامات اوست؛ و آن گاه قضاوت های دیگران می باشد. و چون قرآن معجزه جاوید اوست؛ از این رو هر قدر که زمان می گذرد؛ حقانیت آن آشکارتر می شود، در واقع خود؛ گواه روشن بر حقانیت خویش و صداقت مبلغ خود می باشد. با مراجعه به قرآن کریم و منابع قدیم و جدید؛ این بنده نیز به سهم خود؛ نوری به لطف یزدان بر این مطلب افکنده ام؛ باشد که چراغ راه جویندگان حق و حقیقت باشد. آمین.

دروغ پنداشتن قرآن؛ سخن تازه ای نیست

مشرکان صدر اسلام برای ادامه بت پرستی یا انکار جهان پس از مرگ؛ به طرق گوناگون درصدد تکذیب کلام خدا برآمدند. و برخی از یهودیان مدینه آنان را تشویق یا راهنمایی می کردند که چگونه با محمد (صلی الله علیه وسلم) مجادله نمایند. قرآن به تناسب موقعیت هایی که پیش آمده؛ بهانه های آنان را ذکر نموده و بدان ها پاسخ داده است. اشاره به برخی ازاین ایرادها و استدلال های مشرکان می تواند ما را با زمینه های ذهنی و دلائل مشترک خداناباوران قدیم و جدید رهنمون سازد. خداوند سبحان می فرماید: (إِذَا تُتْلَى عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا قَالُواْ قَدْ سَمِعْنَا لَوْ نَشَاء لَقُلْنَا مِثْلَ هَذَا إِنْ هَذَا إِلاَّ أَسَاطِيرُ الأَوَّلِينَ) (انفال ۳۱) " هنگامی که آیات ما بر کافران خوانده می شود، می گویند شنیدیم (چیز مهمی نیست). اگر ما هم بخواهیم مثل این را می گوئیم، چون که چیزی جز افسانه های پیشینیان نیست."

(وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ هَذَا إِلَّا إِفْكٌ افْتَرَاهُ

وَأَعَانَهُ عَلَيْهِ قَوْمٌ آخَرُونَ فَقَدْ جَاؤُوا ظُلْماً وَزُوراً) (فرقان ۴)

کافران می گویند: آیا زمانی که ما و پدران ما خاک گشتیم (و هر ذره از اندامان در جایی پراکنده شد) آیا ما (زنده می گردیم و برای زندگی مجدد) بیرون آورده می شویم؟ این (وعده زنده شدن توسط محمد) به ما، و قبلا (به وسیله کسانی که خویشتن را اتباع پیغمبران دیگر می دانند) به پدران ما، وعده داده شده است. (اگر رستاخیز راست بود، تا به حال رخ می داد.) این جز افسانه های پیشینیان و خرافات گذشتگان نمی باشد.) در آیاتی که بیان شد خداوند سبحان ضمن دفاع از صدق و راستگویی رسول گرامی اش (صلی الله علیه وسلم)؛ به سرانجام شوم دروغگویان و دلائل انکار آنان اشاره می کند. این دلائل به دو دسته کلی قابل تمییزند؛ برخی از مردمان به علت ناآگاهی و یا قضاوت نادرست؛ زنده شدن پس از مرگ را نمی پذیرند، و گمان دارند که چون مردند و به خاک مبدل شدند؛ غیر ممکن است که دوباره زنده شوند. این ها دانش و قدرت آفریننده جهان را با دانش و قدرت خود مقایسه نموده و لاجرم منکر وجود خالق و پیامبران وی می گردند.

و به قول سلمان ساوجی: همان کرمی که در پیله نهان است زمین و آسمان او همان است

و جمعی دیگر به علت ستمکاری و غرقه شدن در فساد است که نمی خواهند یا نمی توانند به کتاب خدا و پیامبرش ایمان آورند، و لذا راهی جز ریشخند و تمسخر ندارند! و سپس الله متعال این پیام را می دهد که این تکذیب کنندگان قران؛ راه به جایی نمی برند و جز به خود و همفکران خود؛ زیان نمی رسانند.

پاسخ قرآن به کسانی که آن را دروغ می پندارند

الف: کسانی که بر خدا دروغ می بندند؛ رستگار نمی گردند. (وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَى عَلَى اللّهِ كَذِباً أَوْ كَذَّبَ بِآيَاتِهِ إِنَّهُ لاَ يُفْلِحُ الظَّالِمُونَ) (انعام ۲۱) «چه کسی ستمکارتر از کسی است که بر خدا دروغ می بندد (و فرزند و انباز برای او قرار می دهد و چیزهای ناروای دیگر بدو نسبت می دهد؟) یا دلائل (دال بر یگانگی خدا و صدق انبیاء) او را تکذیب می نماید (و آیات قرآن و معجزات پیغمبران را باور نمی دارد و نادیده می انگارد؟) مسلما ستمکاران رستگار نمی شوند.»

ب: وعده عذاب بر کسانی که به خدا دروغ می بندند. (وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَى عَلَى اللّهِ كَذِباً أَوْ قَالَ أُوْحِيَ إِلَيَّ وَلَمْ يُوحَ إِلَيْهِ شَيْءٌ وَمَن قَالَ سَأُنزِلُ مِثْلَ مَا أَنزَلَ اللّهُ وَلَوْ تَرَى إِذِ الظَّالِمُونَ فِي غَمَرَاتِ الْمَوْتِ وَالْمَلآئِكَةُ بَاسِطُواْ أَيْدِيهِمْ أَخْرِجُواْ أَنفُسَكُمُ الْيَوْمَ تُجْزَوْنَ عَذَابَ الْهُونِ بِمَا كُنتُمْ تَقُولُونَ عَلَى اللّهِ غَيْرَ الْحَقِّ وَكُنتُمْ عَنْ آيَاتِهِ تَسْتَكْبِرُونَ) (انعام ۹۳) « چه کسی ستمکارتر است از کسی که دروغی بر خدا ببندد (و بگوید که کتابی بر کسی نازل نشده است. یا این که بگوید: خدا را فرزند و انباز است) یا این که بگوید: به من وحی شده است، و بدو اصلا وحی نشده باشد (از قبیل : مسیلمه کذاب و اسود عنسی و طلیحه اسدی.) و یا کسی که بگوید: من همانند آن چه خدا (بر محمد) نازل کرده است خواهم آورد! (چرا که قرآن افسانه های گذشتگان است و شعری بیش نیست. اگر بخواهم مثل آن را می گویم و می سرایم!). اگر (حال همه ستمگران، از جمله این) ستمکاران را ببینی (و بدانی که چه وضع نابهنجاری دارند) در آن هنگام که در شدائد مرگ فرو رفته اند و فرشتگان دست های خود را (به سوی آنان) دراز کرده اند (و بر سر و پشتشان می زنند و بدیشان می گویند: اگر می توانید از این عذاب الهی) خویشتن را برهانید. این زمان به سبب دروغ هایی که بر خدا می بستید واز (پذیرش) آیات او سرپیچی می کردید عذاب خوار کننده ای می بینید.»

ج: برخی از منکران قرآن خواهان شناخت حق و حقیقت نیستند. (وَمِنْهُم مَّن يَسْتَمِعُ إِلَيْكَ وَجَعَلْنَا عَلَى قُلُوبِهِمْ أَكِنَّةً أَن يَفْقَهُوهُ وَفِي آذَانِهِمْ وَقْراً وَإِن يَرَوْاْ كُلَّ آيَةٍ لاَّ يُؤْمِنُواْ بِهَا حَتَّى إِذَا جَآؤُوكَ يُجَادِلُونَكَ يَقُولُ الَّذِينَ كَفَرُواْ إِنْ هَذَا إِلاَّ أَسَاطِيرُ الأَوَّلِينَ) «برخی از آنان (به هنگام تلاوت قرآن) به تو گوش فرا می دهند ولی (نه برای فهمیدن آن و هدایت بدان، بلکه برای طعنه زدن و ریشخند کردن آن. بدین سبب ایشان را از فایده عقل و گوش محروم کرده ایم و گوئی که) ما بر دل هایشان پرده افکنده ایم تا آن را نفهمند و در گوش هایشان کری قرار داده ایم (تا ندای آسمانی قرآن را نشنوند). اگر آنان همه دلائل و نشانه های حق را هم ببینند بدان باور نمی دارند. تا آن جا که وقتی برای مجادله به پیش تو می آیند می گویند: این ها (که تو بر ما می خوانی) جز افسانه های پیشینیان چیز دیگری نیست.»

د: منکران قرآن؛ به خود و دیگران ستم می کنند. (وَهُمْ يَنْهَوْنَ عَنْهُ وَيَنْأَوْنَ عَنْهُ وَإِن يُهْلِكُونَ إِلاَّ أَنفُسَهُمْ وَمَا يَشْعُرُونَ) (انعام ۲۶) «آنان (دیگران را) از قرآن باز می دارند و خود نیز ازآن دوری می گزینند (ولذا نه خودشان از قرآن سود می برند و نه می گذارند مردم از آن سود ببرند! به سبب چنین کاری) آنان جز خویشتن را هلاک نمی نمایند (و تنها خودشان زیان می بینند) ولی (زشتی عمل خود و فرجام بد آن را) درک نمی کنند.»

منبع: مجموعه مقالات اسلامی

دیني مفاهیم

د نوښت او لښکرکشۍ تر منځ

ژباړن: شکرالله مخلص

په دې وروستیو کې دا خبره زیاته اورو، چې څرنګه په دیني مفاهیمو کې د نوښت فکر د یو جال بڼه غوره کړې‌ده، چې نه یوازې مسلمانان، بلکې نامسلمانو ته یې هم سرایت کړی، اوس هغوی هم په اسلامي مفاهیمو کې د نوښت وړاندیزونه او نورو سره پرې بحثونه کوي.

عجیبه خو لا داده چې په دیني مفاهیمو کې د نوښت خبره هغه څوک کوي، چې نه یوازې اهل یې نه دي، بلکې کله خو د دښمن له خولې څخه هم اوربدل کېږي.

په دیني مفاهیمو کې د نوښت فکر د هغې (اسلامو فوبیا) امتداد دی، چې په سیاسي او فرهنګي اړخونو کې پرکفري نړۍ او په ځانګړې توګه پر لویو او قوي هېوادونو مسلطه ده.

د ترهګرۍ په اړه د غربي مفهوم او په دیني مفاهیمو کې د نوښت د فکر ترمنځ ژوري اړیکې شتون لري، چې استعمار لومړنی مفهوم د دویم لپاره د وسیلې په توګه کاروي، تردې چې وایي: [که غواړو له ترهګرۍ سره مبارزه وکړو، نو اړینه ده چې په دیني مفاهیمو کې نوښت او تجدید منځ ته راوړو.]

مونږ ولیدل چې ځینو په اسلام کې د نوښت تر شعار لاندې په ډېره سپین سترګۍ سره دومره جرئت وکړ چې د میراث منصوصي قطعي قواعد -چې په قرآن کریم کې په صریحو آیتونو ثابت دي- د نر او ښځې د مساوات تر شعار لاندې تر پوښتنې لاندې راولي او د تعدیل غوښتنه یې وکړي.

دوی په دې هم بسنه ونه کړه، بلکې خبره تر دې پولې ورسیدله، چې په اسلامي هېوادونو کې د ښوونځیو له درسي نصاب څخه یې د ځینو سورتونو او آیتونو -په ځانګړې ډول د هغو آیتونو چې په هغو کې مسلمانان د ظلم پر خلاف او له مظلومانو سره د مرستې په خاطر جهاد ته دعوت شوي، په دې دلیل چې د قرآن کریم دغه سورتونه ترهګري او بنسټ پالنه زېږوي- حذف کړي.

حقیقت دادی چې په دیني مفاهیمو کې د نوښت بلنه دوی د مسلمانانو په سیاسي او ټولنیزو چارو کې د مداخلې لپاره د یوې وسیلې په توګه کاروي، تر څو و توانېږي چې په اسلامي هېوادونو کې د چارواکو، علماءو، دعوتګرو او نورو با نفوذه شخصیتونو واګې په خپل لاس کې واخلي او د دوی په چارو کې د پرمختګ او نوښت په نوم هڅه کوي چې د مسلمانانو په ټولنو کې هر څه د خپلو اهدافو په ګټه برابر کړي، او په دې توګه له مسلمانانو څخه خپلواکي او آزادي په بشپړه توګه سلب کړي.

په دیني مفاهیمو کې د نوښت په نوم د اسلام پر وړاندې دغه جګړه یوازې تر سیاسي کړیو پورې منحصره پاتې نه شوه، بلکې هغو سخت دریځه سیکولرانو ته هم وغځیده چې غواړي له دې لارې د ژوند ټولې ټولنیزې چارې له اسلام څخه جلا کړي او اسلام یوازې څو هغو فردي عباداتو پورې منحصر کړي چې د بنده او رب تر منځ دي.

د دوی دغه ناوړه عمل د دوی له خپل شعار سره هم په ټکر کې دی چې د ډېموکراسۍ، آزادۍ او د بشر د حقوقو په نوم یې وخت په وخت تکراروي، ځکه خپل ناقص فهم ته د خلکو اړ کول -هغه چې د اسلام له روح سره هېڅ اړخ نه لګوي- د مسلمانانو په دیني چارو کې ښکاره لاسوهنه ده او د مذهبي آزادۍ او دیني حریت منافي عمل دی.

دا او دې ته ورته وړاندیزونه او غوښتنې د سیکولر او اسلام دښمنو کړیو له لوري د اسلام له اصیل فهم څخه د مسلمانانو اړولو لپاره دي، موخه او هدف یې دادی چې غربي نوښت او تجدید چې له اخلاقي انحطاط پرته بل څه نه لري په اسلامي ټولنه کې خپاره کړي.

مثبت نوښت تائیدوو

مونږ دا نه وایو چې نوښت باید ټول په ټوله رد کړل شي، بلکې وایو چې د نوښت په نوم

د دیـن د بنسټونو نـړول او د یـو داسي چـا پـه لاسونو کـې یـې غورځـول چـې اصلا په دیـن بـاور نـه لـري، حتـی دښمني ورسره کـوي، لـه دیـن سره خیانـت دی او بایـد ځـان تـرې وسـاتل شي.

پـه دینـي مفاهیمـو کـې د مثبـت نوښـت پـه اړه بایـد څـو خـبرې پـه نظـر کـې ونیسـو.

۱- دینـي مفاهیـم ټـول د شرعـي نصوصـو او لـه هغـو څخـه د اخیسـتل شـوې فقهـي پـورې تړلـې دی، کـه څـوک وغـواړي دغـه مفاهیـم د واقعیتونـو پـه رښـا کـې تفسـیر کـړي، پـه دې د ځـان پـوه کـړي چـې داسي طریقـه بایـد اختیـار کـړي چـې د دینـي مفاهیمـو اصالـت او د هغـو قطعـي او صریحـو نصوصـو لحـاظ وسـاتل شي چـې دغـه مفاهیـم یـې پـر بنسټ ولاړ دي، داسي نـه چـې د نوښـت پـه نـوم لـه منځـه یـوړل شي.

د مثـال پـه ډول لمونـځ، زکات، روژه او یـا د زنـا، سـود او شرابـو حرمـت او هغـه چـې د قطعـي نصوصـواو د شریعـت لـه مقاصـدو (دیـن، نفـس، عقـل، عـرض، او مـال سـاتنه) پـه بنـا فـرض یـا حـرام ګرځـول شـوي، هیڅـوک حـق نـه لـري چـې د وخـت، ځـای او شـخصي ظروفـو پـر بنسـټ د تغییـر پـه دلیـل پـه کـې بدلـون راولي، ځکـه دا بـه د نـص پـه مقابـل کـې اجتهـاد وي، چـې پـه هېڅ صـورت د منلـو وړ نـه دی. خـو کـه د نوښـت معنـی دا وي چـې د نصوصـو اصالـت پـر ځـای پـاتي شي او یـوازې هغـه دوړې او خـاوري چـې د زمـاني او مـکاني ظروفـو لـه املـه د نصوصـو پـه فهـم کـې پیـدا شـوي، لیـری کـړل شي او لـه واقـع سره برابـر کـړای شي، نـو بیـا د نـص پـه مقابـل کـې اجتهـاد نـه، بلکـې پـه نـص کـې اجتهـاد ګنـل کېـږي او کـه څـوک غـواړي د نوښـت پـه نـوم دینـي مفاهیـم لـه منځـه یـوسي، نـو دا نوښـت نـه، بلکـې د دیـن پـه مقابـل کـې ودریـدل او لښـکرکشي ده، چـې پـه هېڅ ډول د منلـو وړ نـه ده.

۲- د دینـي مفاهیمـو اړیکـي لـه واقعیتونـو سره تړلـی دي او هېڅکلـه اسلام د انـزوا او ځانتـه والي لـوري تـه بلنـه نـه کـوي .

دینـي مفاهیـم کـه لـه یـوې خـوا د شریعـت مقاصـد پـه نظـر کـې نیسـي او د اسـلام د ارزښـتونو او د هغـې د قطعـي احکامـو تطبیـق د بندګانـو د مصالحـو پـه رښـا کـې خپـل هـدف ټاکـي، لـه بلې‌خـوا دا هـم لـه پامـه نـه وبـاسي چـې لـه واقعیتونـو سره سـم تـګ وکـړي او د وخـت د ټولـو چیلنجونـو ځـواب ووایـي او یـوه داسي فضـا رامنـځ تـه کـړي، چـې هـم د اسـلام اصـول او بنسـټونه ونه نړېـږي او هـم د واقعیتونـو پـه رښـا کـې د نرمـی، اسـانۍ او رواداری اړخونـه پـه نظـر کـې ونیـسي، داسـی نـه چـې لـه ټولنـې څخـه لیـرې شي او دغـه لویـه نـړۍ پـه ځـان راتنګـه کـړي.

۳- دینـي مفاهیـم لـه معـاصرو واقعیتونـو سره د برابرولـو پـه اړه بایـد سـطحي تـګ‌لاره غـوره نـه‌شي او یـوازې پـه یـو اړخ فکـر ونـه شي، بلکـې دینـي علمـاء بایـد لـه معـاصرو پوهانـو سره پـه ګډه هڅـې وکـړي چـې د ژونـد پـه ټولـو سـیاسي، اقتصـادي، اداري او نـورو اړخونـو کـې د فقـه الواقـع پـه رښـا کـې داسـې لاره غـوره کـړل شي، چـې هـم دینـي او شرعـي اصالـت پـر ځـای پاتـې شي او هـم د معـاصرو چینلنجونـو ځـواب ووایـي.

۴- دینـي مفاهیـم لـه معـاصرو واقعیتونـو سره د برابرولـو پـه اړه بایـد پـر پورتنیوسپارښـتنو سربیـره، دې خـبرې تـه هـم پـوره پاملرنـه وشي، چـې دغـه هڅـه بایـد یـوازې د مسـلمانانو د پرمختـګ او ګټـو پـه خاطـر وي، نـه دا چـې د نـورو پـه وړاندیـز یـوازې د هغـوی ګټـې پـه نظـر کـې ونیـول شي او د اسـلامي ټولنـې مصالـح، ګټـه او تـاوان لـه پامـه وغورځـول شي. دا پـه دې معنـی نـه چـې د هغـوی وسـائلو او اسـالیبو نـه دې اسـتفاده ونـه شي، بلکې پـه دې معنـی چـې نـور د خپلـو ګټـو پـه خاطـرد دیـن اصالـت ونـړوي او د نوښـت پـه نـوم تغریـب او د شریعـت ضـد مفاهیـم پـه اسـلامي ټولنـه ومنـي. کـه پورتنـی ټکـي پـه پـام کـې ونیـول شي، نـو پـه دینـي مفاهیمـو کـې نوښـت بـه د لښکرکشـی پرځـای د سـالم نوښـت پـه لـور بوځـي.

دوستي او ملګرتیا

انیسه غزنوي

دوسـتان پـه درې ډولـه دي: هغـه چـې زړه او مـال یـې سـتا پـه اختیـار کـې دی، د داسـې دوسـت سـاتنه وکـړه او لـه لاسـه یـې مـه ورکـوه، بـل هغـه دی چـې خپـل زړه درکـوي، نـو لـه هغـه نـه ګټـه واخلـه او دریـم هغـه دی چـې نـه زړه درکـوي او نـه مـال نـو ملګرتیـا ورسره مـه کـوه.

هـر چاتـه د ښـه دوسـت سـخت ضرورت دی، ښـه دوسـت نـه یواځـې دا چـې لـه تـا سره مرسـته کـوي بلکـه سـتاسـو حوصلـه افزایـی هـم کـوي دښـه دوسـت د پیـدا کولـو یـوه طریقـه داده چـې تاسـو پـه خپلـه د نـورو لپـاره ښـه دوسـت جـوړ شـی، د داسـې کامیابـو خلکـو پـه لټـه کـې شـی چـې الله (جـل جلالـه) لـه رحمـت څخـه هیڅکلـه هـم نـه نهیلـی کیـږي.

تـر هغـې پـه چـا اطمینـان مـه کـوئ تـر څـو چـې پـه سـختیو کـې د ځـان پـر وړانـدې دهغـه عکـس العمـل ونـه وینـئ.

لـه داسـې خلکـو سره ملګرتیـا وکـړی چـې لـه ریښـتینې ارادې سره د جدیـت او کوښـښ پـر کښـتۍ سـپاره شـوي او د هیلـې آس یـې خپلـه سـورلی ګرځـولي او پـه خالـص نیـت یـې لـه خپلـو نیکـو عملونـو د لارې توښـه جـوړه کـړي ترڅـو هغـه تـه ورسـیږي او پـه پـاک زړه هغـه راوبـولي.

دا خـبره پـه ذهـن کـې وسـاتئ چـې پـه دنیـا کـې هیڅ یـو فـرد کامـل نـه دی، کامـل انسـان پـه مونـږ کـې نشـته او تاسـو هـم نـه یاسـت، کلـه هـم چـې لـه خپـل دوسـت سره ګـورئ، یـو څـه وخـت ضرور د هغـه سـتاینه وکـړی، پـه هـر فـرد کـې ضرور داسـې یـو څـه شـته دي چـې د سـتاینې وړ وي.

کلـه چـې تاسـو د خپـل دوسـت د شـخصي قابلیـت او کامیـابي سـتاینه وکـړئ، هغـه بلمقابـل تاسـو تـه هـم توجـه او پاملرنـه کـوي.

لـه خپلـو دوسـتانو سره مسلسـل رابطـه سـاتی، هغـوی سره ملاقـات کـوی، کلـه کلـه ډالی ورکـوی او میلمسـتیا ورتـه کـوی، دهغـه خـبرې پـه پـوره غـور او توجـه اورئ ځکـه هـر زړه د ګټلـو لپـاره آسـانه طریقـه داده چـې تاسـو ښـه اوریدونکـي جـوړ شـی.

د مغـرور لـه ملګرتیـا ډډه وکـړئ، ځکـه کـه پـه تاسـو کـې کومـه ښـېګنه ووینـي ځـان تـه یـې نسـبتوي او کـه پـه خپلـه کومـه بـدي ولـري پـه تاسـو پـورې یـې تـړي، هـر چـا چـې پـه دوسـتۍ کـې درسره خیانـت وکـړ، د هغـه پـر وړانـدې سـتاسـو مسـؤلیتونه کـم دي.

نړۍ

د شیطان د ملګرو په لاس کې

لیکوال: احمد منصور
ژباړه: علي احمد راصد

په نړۍ کې د هغو نومونو مشرانو په لاس د ډراماتیکي بدلون رامنځته کېدل چې په سر کې یې دونالډ ترمپ ځای لري د بشریت راتلونکی لپاره په مطلق ډول ښه زیری له ځانه نه لري، سره له دې چې د امریکا متحده ایالات له دوهمې نړیوالې جګړې را وروسته د یوه نړیوال ځواک په ډول د رامنځته کېدو او پر جاپان د اتومي بم په اچولو سره د غربي نړۍ د ډېرو امپراتوریو وارث شو چې په سر کې یې د برطانیې امپراتوري وه، چې له مخې یې د نړۍ په ملتونه بې ساري ظلمونه وکړل، د لاتیني امریکا، ویتنام، شمالی کوریا او جاپان د ولسونو په وړاندې د جنګي جرمونو په ترسره کولو، په زور سره د جرمني ایل کول او د غربي نړۍ واک تر لاسه کول، افریقا او ځینې عربي هیوادونه د انقلابونو پر مټ ځان ته تابع کول، له ځینې نورو سره د قرارونو او پریکړه لیکونو په تر سره کولو سره د هغو هیوادونو د ځپرمو لوټل او داسې نور. خو کله چې د دوی پر وړاندې چا بغاوت کړی هغه یې د خپل دښمن په ډول نیولی تر دې چې د یوه مجرم په څېر یې د محاکمې لپاره تر متحده ایالاتو رسولی، د بیلګې په ډول د پاناما ولسمشر مونول نوریګا (Manuel Noriega).

د خپل یواځنی سیال شوروی اتحاد له سقوط او د ساړه جنګ ځخه وروسته یې په ځمکه کې د فساد او تباهۍ ډولونه بدل شول، داسې چې د نوې ټکنالوجۍ پر مټ یې د ژوند په ټولو برخو واک تر لاسه کړ د خلکو په خوړو او څښنونو، جامو، د خلکو د ژوند په چلند په عام ډول او ان په هغه څه کې چې د خلکو له ژوند سره یې په خاص ډول تړاو درلود د استخباراتو، ټکنالوجي، ګرځنده ټلفونونوپرمټ ولکه ټینګه کړه، د بانکي کارډونو او خپل پولي واحد ډالر، سینما، د چټکو خوړو او جینزونو نړیوال کول ورسره د ژوند په نورو ټولو ډولونو کې خلک په خپلو کړو وړو، ناسته ولاړه کې د امریکا د ثقافت او پالنې رحم ته پاتې دي، مګر داچې ځینو له هر هغه څه نه چې امریکنی وي تمرد او بغاوت کړی وي چې دا ډول خلک بیاډېر لږ دی، او د ژوند دا ډول کړنلاره خپلول د خپلې شخصي او انساني خپلواکۍ د پای ته رسېدو په معنی دي.

سره له دې چې د ټکنالوجي دا ستر پرمختګ ښایي د بشریت لپاره بې ساري ګټې له ځانه سره ولري، خو دا چې هغه د شیطان د ملګرو لاس ته لویدلي چې دانو بیا د یوه لوی قیامت په معنی ده، همدا هغه څه دي چې اوس یې واقعیت موندلی، اوس ګورو هغه بې حسابه امکانات چې د ترامب لاس ته لویدلی څه پرې کوي؟ له هغو را ایسته چې په امریکا کې یې واک تر لاسه کړی تر اوسه یې یوه سمه او ګټوره پریکړه نه ده کړې او نه یې یو ګټور کس په دنده ګمارلی، سره له دې چې د خپلې اداري ډیری کسان یې په وارو وارو بدل کړی خو لاهم پوستونه تش پراته دي، دا ځکه چې هغه ته د ځان په څېر کسان نه ترسترګو کېږي تر څو یادې تشې ډکې کړي، د هغه تر شا او خوا کسان نه پوهېږي کله چې هغه له خوبه را پاڅېږي څه ډول فرمان به صادروي، وضعیت دیته را ورسېده چې د بشریت د یوې لویې برخې برخلیک د یوه لیونې ډوله انسان رحم ته پاتې شو، په ورته وخت کې یې زمونږ په سیمه کې حلیفان هم ترامب ډوله هغه دي خو په وړه پیمانه، لکه بن زاید، دحلان، حفتر، سیسي، اسد، حوثي، صالح، نتنیاهو، [او دا زمونږ په هیواد کې د قدرت په ګدی ناست هره ورځ ګواښ کوونکي ناکام سیاستوال] اونور ، دوی هم په همدغه شیطان پسې شول د هغه په پله پسې روان شول، تر دې چې ډېر ځله یې د لوی شیطان له وسوسو څخه تیری وکړ او هغه څه یې تر سره کړل چې لوی شیطان د خپل ولس، هیوادونو، تاریخ، تهذیب او انسانی ارزښتونو په خلاف چې له پیړیو را په دیخوا یې په سیمه شتون درلود د ښکاره جرمونو او تیریو په کولو سره د شرم حساس وکړ، او د سوریې ولسمشر ته خو یې د ځناور خطاب وکړ – که د الله خوښه وه او د دوی عمر اوږد شو، راتلونکی به تر دې ډېر تیاره وي چې مونږ ته اوس تر سترګو کېږي؛ لا سمح الله.

دا څه لوبه روانه ده؟

حضرت نبي نبي زاده

د شور او غوغا په حالت کې زه هم د سیالۍ ډکر ته ور داخل شوم، ګورم چې ډېر خلک په چوکیو کله ودریږي او کله هم کیني او کله خو د احساساتو د تأثیرلاندې راشي او له خپلې ځای یو دم ټوپ کړي . ومې لیدل چې مخامخ دوه کسانو د مټو د زور ازمایلو په خاطر سره پنجه په پنجه دي؛ خوما ته چې څه جالبه وو، هغه د هغو کسانو عکس العمل ؤ چې دغه سیالي یې جوړه کړې وه، دوی دوه کسان وو ما فکر کاوه چې دوی به د چا پلویان وی؛ خو دوی داسې نه وو هر کس چې د برلاسی، یا هم د ناکامي لور ته تللو نو د دوی عکس العمل کې به ورته هېڅ تغییر نه راته، بالآخره میز مات شو او بیا هم دوی په کټ کټ وخندل او یو بل سره یې لاسونه په دې ډول وجنګول چې، آن زه یې د ډېر « شرق » نه وډارشوم .

ما صبر ونشو کړای او بغیر له څه مقدمې مې ترې وپوښتل سیالۍ خو بې پایلې پای ته ورسیده، نو تاسو ولې خوښ یاست دواړو یو او بل ته وکتل او بیا یې ماته وویل،هې ساده زمونږ هدف د سیالۍ ګټل نه، بلکې دغه میز ماتول وو .

نو اوس که مونږ لږ غوندې زیرشو نو له ورته یو حالت سره مخ یو، د جنګ میدانونه په افغانستان کې ښه په معیاري ډول جوړ شوي، لوبغاړې یې هم ښه روزل شوي افغانان دي، د تمرین لپاره هم ښه پریمانه، انسانان، ځاروي، ځنګلونه، غرونه ، او دښتې وجود لري دا هر څه په وړیا ډول او ښه پریمانه پیدا کېږي .

که د عراق ، سوریې او ځینو نورو هېوادونو تېر او روان وضعیت ته لږ په ځیر وګورو، هلته د امریکې په ګډون د ټولو ښکیلو هېوادونو لوبه یواځې د دې لپاره وه او روانه ده، چې ځنګه وکولای شي د اسلامي نړۍ بنیادونه رنګ کړي، ښارونه یې وران کړي، خیریه مؤسسې یې له پښو وغورځوي او له همدې لارې هغوی مهاجرت ته مجبور کړي، چې هلته یې بیا په اسلامي ثقافت د خپلې خوښې لوبې وکړي هغه مرکه چې یوې مسلمانې پیغلې په په غرب کې له بي بي سي سره کړې وه ، ښایي د ډېرو مسلمانانو زړونه یې دردولي وي: ((په دې خوښه یم چې دلته په غرب کې مې پرونی په سرنشته هرڅه مې چې خوښه وي هغه کولای شم ...))

په همدې ډول په افغانستان کې هم:

له یوې خوا د امریکا په خوښه دولت رامنځته کیدل، د ناټو ځواکونو له لورې د پلانونو د ښه تطبیق لپاره شاو خوا درې کلن انتظار، د افغان دولت خپل منځي اختلافات، د افغانستان لپاره د امریکا لخوا جنګي ستراتېژي جوړیدل ، د امریکا په خوښه په دولت کې د نویو تغییراتو د سیورې لاندې د ٦٥٠٠٠ افسران، ډګروالان او جنرالان تقاعد کول، افغان ځواکونو ته د بلک هاک UH-٦٠ الوتکې سپارل، د CIA له لوري په کابل کې د بریدونو د زیاتوالي په خاطر د نوي مرکز جوړیدل ..... او له بلې خوا د ننه په افغاني ټولنه کې د پروژو په ډول وسلوال رامنځته کول، هدفي وژني او تښتوني، بې کفایته واکمن، او بېوزله ولس، او ورسره په څنګ کې د پورته دلایلو په پلمه نوې اسلامپاله جنګیدونکې نوې ډلې، دا ټول هغه څه دي چې د هېواد ټول وګړي یې د ژوړې اندېښنې سره مخ کړي

د امریکایي استخباراتو اداړې CIA هم له سپینې مانۍ غوښتې چې، اجازه ورکړي ترڅو په افغانستان او پاکستان کې خپلو بریدونو ته زور ورکړي او ښایي په لنډ راتلونکي کې په کابل کې یو لوی مرکز هم جوړ کړي، دا او دې ته ورته نور ډېر هغه نوي تحولات دي چې دغه څلور لسیزو جګړو ځپلي ولس ته پکې یواځې یو پیغام پروت دي هغه دا چې امریکا او ورسره ملګري به یې، ترهغې دلته خپلې جګړې ته دوام ورکوي ترڅو چې یې خپل اهداف نه وي ترلاسه کړي .

هفته نامه
بجز اصلاح اراده دیگری ندارم
اصلاح ملی
داسلام داصیل فهم منبر

- اصلاح ملی در ویرایش مطالب دست باز دارد.
- مطالب آمده مسترد نمی شود.
- مطالب منتشره بیانگر آرای نویسنده گان است.

شعارما

اصلاح فرد، خانواده و جامعه.
تأمین عدالت اجتماعی و قانونیت درکشور.
ترقی و انکشاف همه جانبهء افغانستان.

چـینه

فابریکه تولیدی لوازم تشناب

CHEENA

اولین فابریکه تولیدی لوازم
تشناب با پنج سال گرنتی

آدرس: پکتیاکوټ، نساجی سابقه کابل
Cheena Sanitary Fitting industry /
0789090677

واسکت دریشی

HANEEF TAILOR
H.T.S

خیاطی و رخت فروشی حنیف ستایل

رخت فروشی و دوخت لباس با دیزاین کتلاک پذیرفته میشود

+93783000135 - +93795552296
/Haneef-Tailor
haneef.tailor.style@gmail.com
کلوله پشته بین چهار راهی ترافیک و گل سرخ

اصلاح ملي

د تېرو کلونو کلکسیونونه

اوس پې تر لاسه کړئ

آدرس: د جمعیت اصلاح مرکزي دفتر - تیمني سابقه - خلورمه کوخه
شمېره: ۰۷۸۰۷٤۱۳۱۲

اعلانات شما را می پذیریم

هفته نامه اصلاح ملی
در ۲۸ ولایات کشور به تیراژبلند توزیع می گردد
اصلاح انلاین
پر بیننده ترین صفحه انترنتی افغانی
www.eslahonline.net

رادیو صدای اصلاح 104.3 FM
با ۱۷ ساعت نشرات در شبانه روز
شماره تماس: 0786945943